

OPINIA RZECZNIKA GENERALNEGO

JÀNA MAZÁKA

przedstawiona w dniu 18 grudnia 2008 r.¹

I — Wprowadzenie

1. Postanowieniem z dnia 6 lipca 2007 r., które wpłynęło do Trybunału w dniu 25 lipca 2007 r., Corte d'appello di Torino (sąd apelacyjny, Torino) (Włochy) przedłożył do rozstrzygnięcia w trybie prejudycjalnym na podstawie art. 234 WE kilka pytań dotyczących z jednej strony ważności rozporządzenia Rady (WE) nr 1347/2001 z dnia 28 czerwca 2001 r. uzupełniającego Załącznik do rozporządzenia Komisji (WE) nr 1107/96 w sprawie rejestracji oznaczeń geograficznych i nazw pochodzenia zgodnie z procedurą określoną w art. 17 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2081/92² (zwanego dalej „rozporządzeniem nr 1347/2001”) jak również ważności samego rozporządzenia Rady (EWG) nr 2081/92 z dnia 14 lipca 1992 r. w sprawie ochrony oznaczeń geograficznych i nazw pochodzenia produktów rolnych i środków spożywczych³ (zwanego dalej „rozporządzeniem nr 2081/92”) oraz z drugiej strony wykładni rozporządzenia nr 1347/2001.

2. W szczególności w swoich pytaniach sąd odsyłający zwraca się zasadniczo o wskazanie, czy nazwa „Bayerisches Bier” została, mając na uwadze wymogi formalne i materialnoprawne określone w rozporządzeniu nr 2081/92,

prawidłowo zarejestrowana na podstawie rozporządzenia nr 1347/2001 jako chronione oznaczenie geograficzne (zwane dalej „ch.o.g”), a jeśli tak, to w jakim zakresie oznaczenie to ma wpływ na ważność lub używanie uprzednio istniejących znaków towarowych dla piwa, w których występuje słowo „Bavaria”.

3. Przedłożone pytania wyniknęły w związku z postępowaniem toczącym się pomiędzy Bayerischer Brauerbund eV (zwaną dalej „Bayerischer Brauerbund”) z jednej strony i Bavaria NV oraz Bavaria Italia Srl (zwanymi dalej „Bavaria” i „Bavaria Italia”) z drugiej strony, dotyczącym używania przez te drugie międzynarodowych znaków towarowych zawierających słowo „Bavaria”.

4. Przed sądami wspólnotowymi zawiśły sprawy związane z niniejszą sprawą — wszczęta przed Sądem Pierwszej Instancji w dniu 6 grudnia 2007 r. sprawa pod sygnaturą T-178/06 Bavaria przeciwko Radzie oraz wszczęta przed Trybunałem Sprawiedliwości Wspólnot Europejskich w dniu 20 marca 2008 r. sprawa C-120/08 Bayerischer Brauerbund. Oba postępowania zostały zawieszone odpowiednio w dniu 6 grudnia 2007 r. i w dniu 20 marca 2008 r. do czasu wydania wyroku w niniejszej sprawie.

1 — Język oryginału: angielski.

2 — Dz.U. L 182, s. 3.

3 — Dz.U. L 208, s. 1.

II — Ramy prawne

[...]

A — Rozporządzenie nr 2081/92

2. Niniejsze rozporządzenie stosuje się, nie naruszając innych przepisów szczególnych Wspólnoty”.

5. Celem rozporządzenia nr 2081/92 jest stworzenie ram przepisów wspólnotowych w sprawie ochrony zarejestrowanych nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych określonych produktów rolnych i środków spożywczych, w przypadkach gdy istnieje związek pomiędzy cechami produktu lub środka spożywczego a jego pochodzeniem geograficznym. Rozporządzenie to ustanawia system rejestracji oznaczeń geograficznych i nazw pochodzenia na szczeblu wspólnotowym, który zapewni ochronę w każdym państwie członkowskim.

7. Załącznik I do tego rozporządzenia, zatytułowany „Środki spożywcze, w znaczeniu art. 1 ust.1” wymienia „piwo” w tiret pierwszym.

8. Artykuł 2 ust. 2 rozporządzenia nr 2081/92 stanowi:

6. Artykuł 1 ust. 1 i 2 rozporządzenia nr 2081/92 stanowi:

„Do celów niniejszego rozporządzenia:

„1. Niniejsze rozporządzenie określa zasady ochrony nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych określonych w załączniku II do Traktatu produktów rolnych przeznaczonych do spożycia przez ludzi i środków spożywczych, o których mowa w załączniku I do niniejszego rozporządzenia oraz produktów rolnych określonych w załączniku II do niniejszego rozporządzenia.

[...]

b) »nazwa pochodzenia« oznacza nazwę regionu, konkretne miejsce lub w wyjąt-

kowych przypadkach kraj, używaną do opisu produktu rolnego lub środka spożywczego:

- pochodzącego z tego regionu, konkretnego miejsca lub kraju oraz

Dla celów niniejszego rozporządzenia »nazwa, która stała się nazwą rodzajową« oznacza nazwę produktu rolnego lub środka spożywczego, która pomimo że odnosi się do miejsca lub regionu, w którym produkt ten lub środek spożywczy był pierwotnie produkowany albo wprowadzany na rynek, stała się nazwą powszechną produktu rolnego lub środka spożywczego.

W celu ustalenia, czy nazwa stała się rodzajową, czy też nie, brane będą pod uwagę wszystkie czynniki, w szczególności:

- posiadającego specyficzną jakość, cieszące się uznaniem i posiadające inne cechy przypisywane temu pochodzeniu geograficznemu oraz którego produkcja i/lub przetwarzanie, i/lub produkcja odbywa się na tym określonym obszarze geograficznym”.
- istniejąca sytuacja w państwie członkowskim, z którego nazwa pochodzi, a także na obszarach spożycia,
- istniejąca sytuacja w innych państwach członkowskich,

9. Artykuł 3 ust. 1 stanowi:

- odnośne przepisy prawa krajowego i przepisów [przepisy] Wspólnoty.

„1. Nazwy, które stały się nazwami rodzajowymi, nie mogą być zarejestrowane.

Gdy w wyniku zastosowania procedury określonej w art. 6 i 7 wniosek o rejestrację zostaje

odrzucony, ponieważ nazwa stała się rodzajowa, Komisja opublikuje tę decyzję w *Dzienniku Urzędowym Wspólnot Europejskich*”.

10. Zgodnie z art. 13 ust. 1 rozporządzenia nr 2081/92:

„1. Zarejestrowane nazwy są chronione przed:

a) wszelkim bezpośrednim lub pośrednim wykorzystywaniem w celach komercyjnych zarejestrowanej nazwy dla produktów nieobjętych rejestracją, o ile produkty te są porównywalne do produktów zarejestrowanych pod tą nazwą lub jeśli stosowanie nazwy narusza prestiż chronionej nazwy;

b) każdym niezgodnym z prawem zawłaszczeniem, imitacją lub aluzją, jeśli nawet prawdziwe pochodzenie produktu jest zaznaczone lub chroniona nazwa została przetłumaczona, lub towarzyszy jej wyrażenie »w stylu«, »rodzaju«, »przy użyciu metody«, »tak jak produkowane w«, »imitacja« lub podobne;

c) wszelkim innym fałszywym lub mylącym danym odnoszącym się do miejsca pochodzenia, właściwości lub podstawowych cech produktu na opakowaniu wewnętrznym lub zewnętrznym, w materiale reklamowym lub dokumentach odnoszących się do danego produktu oraz na opakowaniu produktu w pojemniku, mogącym przekazać fałszywe wrażenie co do jego pochodzenia;

d) wszelkimi innymi praktykami mogącymi wprowadzić w błąd zainteresowanych co do prawdziwego pochodzenia produktu.

[...]”.

11. Artykuł 14 rozporządzenia nr 2081/92 dotyczy związku pomiędzy chronionymi nazwami pochodzenia lub oznaczeniami geograficznymi a znakami towarowymi. Artykuł 14 ust. 2 (w pierwotnym brzmieniu) i ust. 3 stanowi:

„2. Przy zachowaniu prawa Wspólnoty stosowanie znaku handlowego odnoszącego się do jednego z przypadków określonych w art. 13, który został zarejestrowany w dobrej wierze

przed datą złożenia wniosku o rejestrację nazwy pochodzenia lub oznaczeń geograficznych, może być kontynuowane pomimo rejestracji nazwy pochodzenia lub znaku geograficznego, gdy nie ma podstaw do unieważnienia lub wycofania znaku handlowego zgodnie z art. 3 ust. 1 lit. c) i g) oraz art. 12 ust. 2 lit. b) pierwszej dyrektywy Rady 89/104/EWG z dnia 21 grudnia 1988 r. mającej na celu zbliżenie ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do znaków towarowych^[4].

3. Nie można zarejestrować nazwy pochodzenia ani oznaczenia geograficznego, w przypadku gdy, biorąc pod uwagę prestiż, jakim cieszy się znak handlowy i stopień jego znajomości oraz okres czasu, w którym był używany, konsument mógłby być wprowadzony w błąd, co do prawdziwej tożsamości produktu”.

12. Artykuł 14 rozporządzenia nr 2081/92 został zmieniony rozporządzeniem Rady (WE) nr 692/2003⁵ ze skutkiem od dnia 24 kwietnia 2003 r.

13. Motyw jedenasty rozporządzenia nr 692/2003 stanowi w tym względzie:

4 — Dz.U. 1989, L 40, s. 1 (zwana dalej „dyrektywą o znakach towarowych”).

5 — Rozporządzenie z dnia 8 kwietnia 2003 r. zmieniające rozporządzenie (EWG) nr 2081/92 w sprawie ochrony oznaczeń geograficznych i nazw pochodzenia dla produktów rolnych i środków spożywczych (Dz.U. L 99, s. 1).

„Artykuł 24 ust. 5 TRIPS [Porozumienia w sprawie handlowych aspektów praw własności intelektualnej] stosuje się nie tylko do zarejestrowanych znaków towarowych lub tych, o które złożono wniosek, ale również do tych, w stosunku do których prawa zostały nabyte poprzez użycie przed określoną datą, w szczególności tych dotyczących ochrony nazwy w kraju pochodzenia. Dlatego należy zmienić art. 14 ust. 2 rozporządzenia (EWG) nr 2081/92: obecnie określoną datę odniesienia należy zmienić na datę ochrony w kraju pochodzenia lub złożenia wniosku o rejestrację oznaczenia geograficznego lub nazwy pochodzenia, w zależności, czy nazwa podlega przepisom art. 17 lub art. 5 tego rozporządzenia; ponadto w jego art. 14 ust. 1 data odniesienia powinna stać się datą złożenia wniosku zamiast datą pierwszej publikacji”.

14. Artykuł 14 ust. 2 rozporządzenia nr 2081/92, po zmianie wprowadzonej rozporządzeniem nr 692/2003, stanowi obecnie:

„2. Z należyтым uwzględnieniem prawa wspólnotowego znak towarowy, którego użycie wywoła zaistnienie jednej z sytuacji wskazanych w art. 13 i o który złożono wniosek, który zarejestrowano lub ustanowiono poprzez używanie, jeżeli taka możliwość dopuszczona jest przez odnośne usta-

wodawstwo, w dobrej wierze na terytorium Wspólnoty, albo przed datą ochrony w kraju pochodzenia lub datą przedłożenia Komisji wniosku o rejestrację nazwy pochodzenia lub oznaczenia geograficznego, może pozostać w użyciu bez względu na rejestrację nazwy pochodzenia lub oznaczenia geograficznego, pod warunkiem że brak jest podstaw dla jego unieważnienia lub cofnięcia, jak określono w dyrektywie Rady 89/104/EWG z dnia 21 grudnia 1988 r. mającej na celu zbliżenie ustawodawstw państw członkowskich odnoszących się do znaków towarowych i/lub rozporządzeniu Rady (WE) nr 40/94 z dnia 20 grudnia 1993 r. w sprawie wspólnotowego znaku towarowego”.

15. W drodze odstępstwa od normalnej procedury przewidzianej w art. 5–7 rozporządzenia nr 2081/92, jego art. 17 ustanawia procedurę uproszczoną dla rejestracji ch.o.g. lub chronionej nazwy pochodzenia, mającą zastosowanie wobec rejestracji nazw już istniejących w dniu wejścia w życie tego rozporządzenia. Artykuł 17 stanowi:

„1. W ciągu sześciu miesięcy od wejścia w życie niniejszego rozporządzenia państwa członkowskie poinformują Komisję, które swoje prawnie chronione nazwy lub w tych państwach, gdzie nie ma systemu ochrony, które stały się nazwami zwyczajowymi w wyniku częstego stosowania chcą zarejes-

trować zgodnie z niniejszym rozporządzeniem.

2. Stosownie do procedury określonej w art. 15 Komisja zarejestruje nazwy określone w ust. 1, które są zgodne z art. 2 i 4. Przepisy art. 7 nie mają zastosowania. Jednakże nazwy rodzajowe nie będą rejestrowane.

3. Państwa członkowskie mogą utrzymywać ochronę krajową nazw, o których poinformowały zgodnie z ust. 1 do czasu podjęcia decyzji o rejestracji”.

16. Procedura uproszczona, przewidziana w art. 17 rozporządzenia nr 2081/92 została uchylona, ze skutkiem od dnia 24 kwietnia 2003 r., przez rozporządzenie nr 692/2003.

B — Rozporządzenie nr 1347/2001

17. Skutkiem rozporządzenia nr 1347/2001 była rejestracja nazwy „Bayerisches Bier”, o której poinformowały Niemcy, jako ch.o.g.

na podstawie uproszczonej procedury przewidzianej w art. 17 rozporządzenia nr 2081/92 oraz umieszczenie tej nazwy w załączniku do rozporządzenia Komisji (WE) nr 1107/96⁶ ze skutkiem od dnia 5 lipca 2001 r.

Bier« tak długo, jak długo znaki te spełniają przesłanki przewidziane w art. 14 ust. 2 rozporządzenia (EWG) nr 2081/92”.

18. Motywy trzeci i czwarty rozporządzenia nr 1347/2001 stanowią:

III — Stan faktyczny, postępowanie i pytania prejudycjalne

„3) Dodatkowe informacje potwierdzają istnienie nazwy »Bavaria« jako ważnego znaku towarowego. W świetle powyższych faktów oraz dostępnych informacji stwierdzono, że rejestracja nazwy »Bayerisches Bier« nie mogła narazić na wprowadzenie konsumenta w błąd co do prawdziwej identyfikacji produktu. W rezultacie oznaczenie geograficzne »Bayerisches Bier« i znak towarowy »Bavaria« nie stanowią sytuacji, o której mowa w art. 14 ust. 3 rozporządzenia (EWG) nr 2081/92.

4) Używanie niektórych znaków towarowych, na przykład niderlandzkiego znaku towarowego »Bavaria« i duńskiego znaku towarowego »Høker Bajer« może być kontynuowane bez względu na rejestrację oznaczenia geograficznego »Bayerisches

19. Bayerischer Brauerbund, działający od 1880 r., jest niemieckim zrzeszeniem mającym na celu promocję wspólnych interesów bawarskich przedsiębiorstw produkujących piwo, a w szczególności ochronę na terenie Niemiec i za granicą ch.o.g. »Bayerisches Bier», którego jest właścicielem od czasu jego rejestracji rozporządzeniem nr 1347/2001. Od roku 1968, jest również właścicielem międzynarodowych wspólnych znaków towarowych »Bayrisch Bier» i »Bayerisches Bier.”.

20. Bavaria jest niderlandzkim producentem piwa, działającym na rynku międzynarodowym. Początkowo nazywała się »Firma Gebroeders Swinkels», w 1930 r. zmieniła swą oficjalną nazwę na »Bavaria». Bavaria Italia stanowi część grupy spółek Bavaria.

21. Bavaria i Bavaria Italia są, odpowiednio, właścicielem i korzystającym z kilku międzynarodowych znaków towarowych we Włoszech i w innych krajach, które oprócz innych wyrażeń i elementów graficznych,

6 — Rozporządzenie Komisji (WE) nr 1107/96 z dnia 12 czerwca 1996 r. w sprawie rejestracji oznaczeń geograficznych i nazw pochodzenia zgodnie z procedurą określoną w art. 17 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2081/92 (Dz.U. L 148, s. 1).

zawierają wyraz „Bavaria” jako główny element tych znaków.

22. W postępowaniu wytoczonym przed Tribunale di Torino (sąd rejonowy w Torino) w dniu 27 września 2004 r., po podobnych postępowaniach w szeregu innych krajów europejskich, w szczególności w Niemczech i w Hiszpanii, Bayerischer Brauerbund wniósł o zakazanie Bavarii i Bavarii Italia używania na terenie Włoch tych znaków towarowych, domagając się wydania wyroku wstępnego unieważniającego lub wycofującego te znaki. Bayerischer Brauerbund uzasadnił, że te znaki towarowe są sprzeczne w rozumieniu art. 13 i 14 rozporządzenia nr 2081/92 z ch.o.g. „Bayerisches Bier”, a w każdym przypadku zawierają one oznaczenie geograficzne — wyraz „Bavaria”, który jest nazwą rodzajową i może wprowadzać w błąd co do geograficznego pochodzenia przedmiotowego piwa, ze względu na to, że piwa, których dotyczy sprawa, są produkcji niderlandzkiej.

23. Wyrokiem z dnia 30 listopada 2006 r. Tribunale di Torino przychylił się do żądania pozwu Bayerischer Brauerbund i zakazał używania na terenie Włoch przedmiotowych znaków towarowych na tej podstawie, że mogły one wprowadzać w błąd i były sprzeczne z ch.o.g. „Bayerisches Bier.”.

24. Bavaria i Bavaria Italia odwołały się od tej decyzji do sądu odsyłającego, podnosząc kilka zarzutów.

25. Według sądu krajowego najistotniejszy zarzut odwołania w niniejszym kontekście dotyczy stanowiska zajętego przez Tribunale di Torino, że nie może on zwrócić się do Trybunału Sprawiedliwości z wnioskiem o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym na podstawie art. 234 WE w sprawie ważności rozporządzenia nr 1347/2001, z tej racji, że Bavaria Italia powinna była podważyć ten akt prawny bezpośrednio na podstawie art. 230 WE, a więc w terminie dwóch miesięcy od jego publikacji.

26. Sąd krajowy twierdzi w tym względzie, że wątpliwości co do możliwości wydania rozstrzygnięcia prejudycjalnego w niniejszej sprawie powinny zostać przedłożone Trybunałowi Sprawiedliwości.

27. Ponadto sąd krajowy szczegółowo odnosi się do argumentów powołanych przez Bavaria i Bavaria Italia, kwestionujących ważność rozporządzenia nr 1347/2001 oraz rejestracji przez to rozporządzenie nazwy „Bayerisches Bier” jako ch.o.g., w tym do argumentu powołującego się na naruszenie zasad ogólnych prawa i niespełnienie różnorodnych wymogów proceduralnych oraz materialnoprawnych określonych w rozporządzeniu nr 2081/92, a w szczególności w art. 2 ust. 2 lit. b), art. 14 ust. 3 i art. 17 tego rozporządzenia.

28. W tym kontekście Corte d'appello di Torino postanowił zawiesić postępowanie i zwrócić się do Trybunału z następującymi pytaniami prejudycjalnymi:

- „1. Czy rozporządzenie Rady (WE) nr 1347/2001 z dnia 28 czerwca 2001 r. jest nieważne, ewentualnie w następstwie nieważności innych aktów prawnych, z następujących względów:

Naruszenie zasad ogólnych

- ze względu na nieważność art. 1 ust. 1 w związku z załącznikiem I do rozporządzenia (EWG) nr 2081/1992, w zakresie, w jakim zezwala na rejestrację oznaczeń geograficznych dotyczących »piwa« będącego napojem alkoholowym, (błędnie) uwzględnionym we wskazanym załączniku I pośród »środków spożywczych« wspomnianych w powołanym art. 1 ust. 1, a niewymienionym pośród »produktów rolnych«, o których mowa w załączniku I do traktatu WE i art. 32 (poprzednio art. 38) i art. 37 (poprzednio art. 43) traktatu WE, które posłużyły Radzie za podstawę prawną przy wydawaniu rozporządzenia (EWG) nr 2081/92;
- ze względu na nieważność art. 17 rozporządzenia (EWG) nr 2081/92, w zakresie, w jakim przewiduje przyspieszoną procedurę rejestracji ograniczającą i naruszającą w istotnym

stopniu uprawnienia zainteresowanych podmiotów, nie przewidując jakiegokolwiek prawa do sprzeciwu z rażącym naruszeniem zasad przejrzystości i pewności prawa; w szczególności zarówno w świetle złożoności postępowania w zakresie rejestracji tegoż ch.o.g. »Bayerisches Bier« trwającego ponad siedem lat od 1994 r. do 2001 r., jak również w świetle wyraźnego stwierdzenia zawartego w motywie 13 rozporządzenia (WE) nr 692/03, którego art. 15, z powołanych powyżej względów, uchylił art. 17 rozporządzenia (EWG) nr 2081/92.

Brak spełnienia wymogów proceduralnych

- jako że oznaczenie »Bayerisches Bier« nie spełnia przesłanek wskazanych w art. 17 rozporządzenia (EWG) nr 2081/92, w zakresie dostępu do rejestracji w przewidzianym w nim trybie uproszczonym, gdyż oznaczenie takie w chwili przedstawienia wniosku o rejestrację nie było w Niemczech »prawnie chronione« ani nie »stało się nazwą zwyczajową w wyniku częstego stosowania«;
- jako że spełnienie wymogów w zakresie rejestracji oznaczenia »Bayerisches Bier« nie zostało należycie zbadane ani przez rząd niemiecki

przed przedstawieniem Komisji wniosku o rejestrację, ani przez samą Komisję po otrzymaniu wniosku, z naruszeniem wymogów wskazanych w orzecznictwie Trybunału Sprawiedliwości (wyrok Trybunału z dnia 6 grudnia 2001 r. w sprawie C-269/99 Carl Kühne i in.);

- jako że wniosek o rejestrację oznaczenia »Bayerisches Bier« nie został niezwłocznie przedstawiony rządowi niemieckiemu zgodnie z wymogiem art. 17 ust. 1 rozporządzenia (EWG) nr 2081/92 (w ciągu 6 miesięcy od wejścia w życie rozporządzenia w dniu 24 lipca 1993 r.), wobec okoliczności, że pierwotnie przedstawiony wniosek dotyczył ośmiu różnych oznaczeń z możliwością późniejszych nieograniczonych zmian, które zostały połączone w ramach obecnego jednego oznaczenia »Bayerisches Bier« znacznie po upływie ostatecznego terminu wyznaczonego na dzień 24 stycznia 1994 r.

Brak spełnienia wymogów materialnoprawnych

- jako że oznaczenie »Bayerisches Bier« nie spełnia wymogów materialnoprawnych wskazanych w art. 2 ust. 2 lit. b) rozporządzenia (EWG) nr 2081/92 w zakresie rejestracji chronionego oznaczenia geograficznego, wobec generycznego charak-

teru tego oznaczenia, którym określano w przeszłości piwo wytwarzane według metody produkcji powstałej w Bawarii w XIX wieku, następnie rozprzestrzenionej w pozostałych częściach Europy i na całym świecie (tzw. »metoda bawarska« dolnej fermentacji), która również obecnie w niektórych językach europejskich (duńskim, szwedzkim, fińskim) jest terminem generycznym dotyczącym piwa; a w każdym razie oznaczenie to może jedynie w sposób generyczny wskazywać na jakiegokolwiek rodzaj »piwa produkowanego w niemieckim regionie Bawaria« pośród licznych i różnorodnych istniejących odmian piwa, bez ustalenia jakiegokolwiek »bezpośredniego związku« (wyrok z dnia 7 listopada 2000 r. w sprawie C-312/98 Warsteiner Branerei) pomiędzy określoną jakością, renomą lub inną cechą produktu (piwa) a jego konkretnym pochodzeniem geograficznym (Bawaria), ani odwołania się do »wyjątkowych przypadków« wymaganych przez powołany przepis, by umożliwić rejestrację oznaczenia geograficznego zawierającego nazwę kraju, gdyż jak wskazano w poprzedzającym ustępie oznaczenie »Bayerisches Bier« jest oznaczeniem »generycznym«, które jako takie nie podlega rejestracji na podstawie art. 3 ust. 1 i art. 17 ust. 2 rozporządzenia (EWG) nr 2081/92;

- jako że oznaczenie »Bayerisches Bier« nie powinno było zostać zarejestrowane w świetle art. 14 ust. 3 rozporządzenia (EWG) nr 2081/92

z chwilą, gdy uwzględniając »prestż, stopień znajomości oraz okres czasu, w którym były używane« znaki towarowe Bavaria, »konsument mógłby być wprowadzony w błąd, co do prawdziwej tożsamości produktu« przez »Bayerisches Bier«?

nieważności), Corte d'appello di Torino kwestionuje ważność rozporządzenia nr 1347/2001 w świetle możliwego naruszenia zasad ogólnych prawa wspólnotowego lub warunków określonych w rozporządzeniu nr 2081/92, czy to formalnych, czy materialnoprawnych. Poszczególne części pytania, dotyczące zgodności z prawem wspólnotowym, odnoszą się do rozporządzenia nr 2081/92, jako podstawy prawnej rozporządzenia nr 1347/2001.

2. Ewentualnie, w wypadku stwierdzenia niedopuszczalności lub bezpodstawności pytania zawartego w pkt 1), czy [rozporządzenie (WE) nr 1347/2001] należy — bądź nie należy — interpretować w ten sposób, że uznanie zawartego w nim ch.o.g. »Bayerisches Bier« nie ma wpływu na ważność i używanie istniejących znaków towarowych osób trzecich, w których występuje słowo »Bavaria«?».

1. Dopuszczalność

a) Podstawowe argumenty stron

IV — Analiza prawna

A — Pytanie pierwsze

29. W swoim pierwszym pytaniu, które jest podzielone na osiem części (lub podstaw

30. W niniejszym postępowaniu pisemne uwagi przedstawili Bavaria i Bavaria Italia (wspólnie), Bayerischer Brauerbund, Komisja, Rada oraz rządy niemiecki, grecki, włoski i niderlandzki. Te same strony reprezentowane były na rozprawie przeprowadzonej w dniu 18 września 2008 r., podczas której dodatkowo swoje argumenty ustnie przedstawił rząd Czech. Ten ostatni stwierdził, że w odniesieniu do istoty pierwszego z przedłożonych pytań, podziela on poglądy Komisji,

Rady oraz rządów niemieckiego i włoskiego, jednak oprócz tego skoncentrował się w swoich wywodach na kwestii dopuszczalności pierwszego pytania oraz na drugim z przedłożonych pytań.

liła w tym kontekście, że przedmiotowa rejestracja nie oznacza automatycznie, iż znak „Bavaria” nie może być nadal używany.

b) Ocena

31. Bayerischer Brauerbund, Rada oraz rządy czeski, niemiecki, grecki i włoski twierdzą, że pytanie to jest niedopuszczalne. Ze względu na to, że rozporządzenie nr 1347/2001 dotyczy bezpośrednio i indywidualnie Bawarii i Bawarii Italia, jak wynika to jasno z jego motywów trzeciego i czwartego, lecz nie wniosły o stwierdzenie jego nieważności na podstawie art. 230 WE, nie mogą przed sądami krajowymi powoływać się na jego nieważność. Zdaniem Rady z rejestracji będącej skutkiem tego rozporządzenia jasno wynikało, że może ona mieć wpływ na używanie znaku „Bavaria”. Bavaria zatem powinna zdawać sobie sprawę z konsekwencji tej rejestracji.

32. Bavaria i Bavaria Italia, Komisja oraz rząd niderlandzki twierdzą natomiast, że pierwsze pytanie jest dopuszczalne. Strony te są zdania, że Bavaria i Bavaria Italia mogły mieć uzasadnione wątpliwości co do tego, czy przepisy rozporządzenia nr 1347/2001 dotyczą ich bezpośrednio i indywidualnie, ze względu na to, że skutki tego rozporządzenia dla tych przedsiębiorstw wynikają ze stosowania przez sąd krajowy w toczących się przed nim sprawach art. 13 i 14 rozporządzenia nr 2081/92, których celem jest regulacja koegzystencji znaków towarowych i ch.o.g. zarejestrowanych później. Komisja podkreś-

33. Wstępna kwestia podniesiona w tym kontekście przez sąd krajowy, jak również przez niektóre ze stron, dotyczy tego, czy pierwsze z przedłożonych pytań, dotyczące ważności rozporządzenia nr 1347/2001 oraz niektórych przepisów rozporządzenia nr 2081/92, na którym jest ono oparte, jest niedopuszczalne w świetle okoliczności, że Bavaria i Bavaria Italia wniosły do Sądu Pierwszej Instancji o stwierdzenie nieważności rozporządzenia nr 1347/2001 w terminie określonym w art. 230 WE, chociaż mogły być do tego uprawnione.

34. Jak wynika z orzeczenia w sprawie TWD Textilwerke Deggendorf, osoba fizyczna lub prawna nie może, co do zasady, pośrednio kwestionować ważności aktu wydanego przez instytucję wspólnotową poprzez złożenie wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym, jeśli mogła to uczynić bezpośrednio na podstawie art. 230 WE⁷.

7 — Zobacz wyroki: z dnia 9 marca 1994 r. w sprawie C-188/92 TWD Textilwerke Deggendorf, Rec. s. I-833, pkt 13–15 i z dnia 15 lutego 2001 r. w sprawie C-239/99 Nachi Europe, Rec. s. I-1197, pkt 36.

35. Takie ograniczenie możliwości podważenia aktu wspólnotowego w drodze wniosku o wydanie orzeczenia w trybie prejudycjalnym ma na celu uwzględnienie zasady pewności prawa poprzez ochronę środków wspólnotowych wywierających skutki prawne przed możliwością nieograniczonego zaskarżania. W przeciwnym przypadku można byłoby dokonać obejścia ostatecznego charakteru środka wspólnotowego, stanowiącego podstawę niekorzystnej dla danej osoby decyzji, jaki przyjmuje on wobec tej osoby, nawet po upływie terminu dla bezpośredniego zaskarżenia zgodnie z akapitem czwartym art. 230 WE⁸.

36. Jednakże z utrwalonego orzecznictwa wynika jasno, że dana osoba nie może powoływać się przed sądem krajowym na niezgodność z prawem aktu wspólnotowego ani podważać ważności takiego aktu pośrednio na podstawie art. 234 WE tylko wtedy, gdy uprawnienie tej osoby do zaskarżenia tego aktu na podstawie art. 230 było jasne i niewątpliwe⁹.

37. Zatem, skoro niniejsza sprawa dotyczy rozporządzenia, należy postawić pytanie, czy postępowanie wszczęte przez Bawarię lub Bawarię Italia przeciwko rozporządzeniu nr 1347/2001 byłoby niewątpliwie dopuszczalne, bowiem jego przepisy stanowią

w istocie decyzję dotyczącą ich indywidualnie i bezpośrednio¹⁰.

38. Moim zdaniem nie zostało dowiedzione, że z taką sytuacją mamy do czynienia w niniejszej sprawie.

39. Przede wszystkim w odniesieniu do wymogu, aby dany akt dotyczył zainteresowanego bezpośrednio¹¹, należy zwrócić uwagę, że to, czy i w jakim stopniu rejestracja przez rozporządzenie nr 1347/2001 nazwy „Bayerisches Bier” jako ch.o.g. ma wpływ na sytuację prawną przedsiębiorstw i właścicieli znaków towarowych innych niż używające tej nazwy, zależy od zakresu ochrony wynikającej z tej rejestracji. A więc — to, czy na przedsiębiorstwo używające nazwy takiej jak „Bavaria” ma wpływ rejestracja nazwy „Bayerisches Bier” jako ch.o.g. zależy przede wszystkim od tego, czy korzystanie z tej nazwy narusza — w rozumieniu art. 13 rozporządzenia nr 2081/92, albo też, jeśli nazwa jest chroniona jako znak handlowy zgodnie z art. 14 tego rozporządzenia — prawa do ch.o.g.

40. Odpowiedź na to pytanie nie wynika jednak wprost i jedynie z rozporządzenia

8 — Zobacz podobnie wyroki w sprawach TWD Textilwerke Deggendorf, przywołany w przypisie 7, pkt 16–18, Nachi Europe, przywołany w przypisie 7, pkt 37 i wyrok z dnia 8 marca 2007 r. w sprawie C-441/05 Roquette Frères, Zb.Orz. I-1993, pkt 40.

9 — Zobacz podobnie, m.in. wyroki: w sprawach TWD Textilwerke Deggendorf, przywołany w przypisie 7, pkt 24 i 25, Nachi Europe, przywołany w przypisie 7, pkt 37, Roquette Frères, przywołany w przypisie 8, pkt 40 i 41 i wyrok z dnia 12 grudnia 1996 r. w sprawie C-241/95 Accrington Beef i in., Rec. s. I-6699, pkt 15.

10 — Zobacz wyroki: w sprawach Roquette Frères, przywołany w przypisie 8, pkt 41 i Nachi Europe, przywołany w przypisie 7, pkt 37.

11 — Co do tego wymogu, zobacz m.in. wyrok z dnia 5 maja 1998 r. w sprawie C-386/96 P Dreyfus przeciwko Komisji, Rec. s. I-2309, pkt 43 i przytoczone tam orzecznictwo.

nr 1347/2001 lub rozporządzenia nr 2081/92, a przykładem na to jest właśnie niniejsza sprawa.

41. W tym kontekście niektóre strony także słusznie zwróciły uwagę, że jeśli chodzi o art. 14 ust. 2 rozporządzenia nr 2081/92, to sąd krajowy powinien rozstrzygnąć, czy spełnione są warunki określone w tym przepisie, a więc czy można nadal korzystać ze znaku takiego jak „Bavaria”¹².

42. Wreszcie jest co najmniej wątpliwe, i to także jest jedną z kwestii do rozstrzygnięcia w niniejszym postępowaniu, do jakiego stopnia czwarty i piąty motyw dyrektywy same w sobie mogą mieć bezpośredni wpływ na sytuację prawną Bawarii.

43. Wobec powyższego nie można moim zdaniem stwierdzić, że jasne jest, jakoby rozporządzenie nr 1347/2001 w związku z rozporządzeniem nr 2081/92 bezpośrednio dotyczyły Bawarii dla celów wniesienia skargi o stwierdzenie nieważności na podstawie art. 230 akapit czwarty WE.

12 — Zobacz wyrok z dnia 4 marca 1999 r. w sprawie C-87/97 Gorgonzola, Rec. s. I-1301, pkt 36, zobacz także pkt 156–158 poniżej.

44. Po drugie, w odniesieniu do wymogu, aby zaskarżony środek dotyczył skarżących indywidualnie, to znaczy, aby miał wpływ na ich sytuację, zgodnie z „testem Plaumanna” „ze względu na ich szczególne cechy charakterystyczne lub okoliczności, które odróżniają ich od wszystkich innych osób”¹³, niniejszą sprawę należy odróżnić od sprawy Codorniu, przywoływanej przez niektóre strony niniejszego postępowania.

45. Przede wszystkim, odmiennie niż w sprawie Codorniu, gdzie jasne było, że właściwy w tamtej sprawie przepis wspólnotowy, zastrzegając prawo do używania określenia „crémant” dla producentów pochodzących z Francji i Luksemburga, uniemożliwia Codorniu korzystanie z jego graficznego znaku towarowego „Grand Cremant de Codorniu”¹⁴, w niniejszej sprawie nie jest oczywiste, w jakim stopniu ch.o.g. „Bayerisches Bier” w szczególności wpływa na korzystanie ze znaku towarowego „Bavaria”, a zatem odróżnia właściciela tego znaku towarowego od wszystkich innych w rozumieniu przytoczonego orzecznictwa.

46. Po drugie, i może nawet bardziej istotne, choć znak towarowy „Bavaria”, wraz ze znakiem „Höker Bajer” jest rzeczywiście

13 — Zobacz wyroki: z dnia 15 lipca 1963 r. w sprawie 25/62 Plaumann przeciwko Europejskiej Wspólnocie Gospodarczej, Rec. s. 197, z dnia 18 maja 1994 r. w sprawie C-309/89 Codorniu SA przeciwko Radzie Unii Europejskiej, Rec. s. I-1853, pkt 20 i z dnia 25 lipca 2002 r. w sprawie C-50/00 P Unión de Pequeños Agricultores przeciwko Radzie Unii Europejskiej, Rec. s. I-6677, pkt 36.

14 — Wyrok w sprawie Codorniu, przywołany w przypisie 13, pkt 21 i 22.

wyróżniony poprzez to, że są one bezpośrednio wymienione w motywach trzecim i czwartym zaskarżonego rozporządzenia, moim zdaniem należy mieć na uwadze samą istotę tego przywołania w preambule, czyli stwierdzenie wskazujące, że rejestracja „Bayerisches Bier” jako ch.o.g. nie wpłynie niekorzystnie na korzystanie ze znaku „Bavaria”.

2. Co do istoty sprawy

a) Pierwsza część pytania, dotycząca podstawy prawnej rozporządzenia nr 2081/92

47. Z powyższego wynika, że Bavaria i Bavaria Italia mogły moim zdaniem mieć uzasadnione wątpliwości co do tego, czy rozporządzenie nr 1347/2001 w związku z rozporządzeniem nr 2081/92 dotyczą ich bezpośrednio i indywidualnie, a więc że nie jest oczywiste, iż postępowanie wszczęte przez nie na podstawie art. 230 WE byłoby dopuszczalne¹⁵.

49. W tym pytaniu sąd krajowy bada kwestię zgodności rozporządzenia nr 2081/92 z prawem, zważywszy, że obejmuje ono również piwo. Jako że piwo jest napojem alkoholowym, nie może być traktowane jako „środek spożywczy”, tak jak jest ono traktowane w tym rozporządzeniu, a zatem powinno być z zakresu tego rozporządzenia wyłączone. Sąd krajowy kwestionuje również zgodność z prawem rozporządzenia nr 2081/92 na tej podstawie, że skoro piwo nie zostało wymienione wśród „produktów rolnych” wymienionych w załączniku I do traktatu WE, art. 32 WE i 37 WE nie mogą stanowić podstawy prawnej dla przyjęcia tego rozporządzenia.

i) Główne argumenty stron

48. Uważam zatem, że pierwsze pytanie jest dopuszczalne.

50. Rząd niderlandzki, Bavaria i Bavaria Italia dzielą wątpliwości wyrażone w pierwszej części pytania. Bavaria i Bavaria Italia twierdzą, że włączenie piwa do „środków spożywczych” jest arbitralne i nieprawidłowe oraz że piwo powinno zostać wyłączone z zakresu rozporządzenia nr 2081/92, podobnie jak zostało wyłączone wino na podstawie jego art. 1 ust. 1 akapit drugi. Ponadto dodają, że rozporządzenia nr 2081/92 i nr 1347/2001 dotyczą piwa jedynie marginalnie. Bavaria i Bavaria Italia są zdania, że charakter prawny chronionych

15 — Należy dodać, że gdyby Trybunał stwierdził na podstawie stanu faktycznego i prawnego w niniejszej sprawie, mając na uwadze, że samo przedmiotowe rozporządzenie co najmniej wskazuje, że rejestracja, o której mowa, może nie mieć wpływu na Bawię, pomimo to Bavaria powinna była wszcząć postępowanie o stwierdzenie nieważności, oraz gdyby Trybunał tym samym zajął stosunkowo restrykcyjne stanowisko w kwestii dopuszczalności wniosków o wydanie orzeczenia prejudycjalnego dotyczącego ważności, mogłoby to spowodować niepotrzebne „prewencyjne” wytaczanie postępowań o stwierdzenie nieważności, na przykład przez właścicieli znaków towarowych, co nie leżałoby w interesie sprawnego wymiaru sprawiedliwości we Wspólnocie.

oznaczeń geograficznych, jako autentycznej własności intelektualnej, sprawia, że rozporządzenie nr 2081/92 powinno być oparte nie na art. 37 WE, lecz na art. 308 WE i/lub art. 94 WE oraz 95 WE.

wyłączania wszystkich napojów alkoholowych.

51. Bayerischer Brauerbund, Komisja i Rada oraz rządy niemiecki, grecki i włoski nie zgadzają się z wykładnią, jaką sugeruje sąd krajowy i twierdzą, że art. 37 WE stanowi właściwą podstawę prawną dla przyjęcia rozporządzenia nr 2081/92. Ponadto i bardziej ogólnie, rząd włoski nie zgadza się co do tego, aby dla podważenia zgodności z prawem rozporządzenia nr 1347/2001 można by było kwestionować legalność rozporządzenia nr 2081/92.

53. Bayerischer Brauerbund, Komisja i Rada, a także rządy niemiecki i włoski również twierdzą, że podstawowym czy też nadrzędnym celem rozporządzenia nr 2081/92 jest ten określony w art. 37 WE i że, zgodnie z orzecznictwem Trybunału, ten właśnie przepis powinien być jego podstawą prawną.

ii) Ocena

52. Według rządu niemieckiego i Rady piwo jest środkiem spożywczym według definicji „środków spożywczych” zawartej w art. 2 rozporządzenia (WE) nr 178/2002¹⁶. Rząd niemiecki twierdzi również, podobnie jak rząd włoski, że systemowa wykładnia rozporządzenia nr 2081/92 wskazuje, iż wyłączenie wina i napojów spirytusowych z jego zakresu wynika z innych przyczyn i nie ma potrzeby

54. Przede wszystkim należy odrzucić pogląd, jakoby piwo nie powinno być uważane za „środek spożywczy”, w związku z czym nie powinno zostać wymienione w załączniku I do rozporządzenia nr 2081/92. Pogląd taki jest sprzeczny nie tylko z istotną rolą, jaką tradycyjnie odgrywa piwo w gastronomii i nawykach żywieniowych w wielu państwach członkowskich, co podkreślił podczas rozprawy rząd czeski. Również rząd niemiecki i Rada stwierdzili, że piwo wydaje się spełniać na przykład warunki definicji „środka spożywczego”, zawartej w art. 2 rozporządzenia nr 178/2002, zgodnie z którą „żywność” (lub „środek spożywczy”) oznacza „jakiegokolwiek

16 — Rozporządzenie (WE) nr 178/2002 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 28 stycznia 2002 r. ustanawiające ogólne zasady i wymagania prawa żywnościowego, powołujące Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności oraz ustanawiające procedury w zakresie bezpieczeństwa żywności (Dz.U. L 31, s.1).

substancje lub produkty, przetworzone, częściowo przetworzone lub nieprzetworzone, przeznaczone do spożycia przez ludzi lub, których spożycia przez ludzi można się spodziewać”.

55. Po drugie, należy zwrócić uwagę, że z okoliczności, iż w art. 1 ust. 1 rozporządzenia nr 2081/92 ustawodawca wspólnotowy postanowił wyłączyć produkty winne i napoje spirytusowe z zakresu stosowania tego rozporządzenia, nie można wnioskować, że nie przysługiwało mu uprawnienie do włączenia napojów alkoholowych, czy też dokładniej piwa, do zakresu tego rozporządzenia. Jak jasno wynika z motywu siódmego rozporządzenia nr 2081/92, wina i napoje spirytusowe nie zostały włączone do zakresu tego rozporządzenia, dlatego że zostały już objęte szczegółowymi przepisami wspólnotowymi zapewniającymi wyższy poziom ochrony.

56. Po trzecie, w odniesieniu do art. 37 WE jako podstawy prawnej — chociaż piwo nie zostało wymienione jako produkt rolny w załączniku I do traktatu WE, z utrwalonego orzecznictwa wynika, że artykuł ten jest odpowiednią podstawą prawną dla każdego ustawodawstwa dotyczącego produkcji i sprzedaży produktów rolnych wymienionych w załączniku I do traktatu, które zmierza

do osiągnięcia celów wspólnej polityki rolnej określonych w art. 33 WE¹⁷.

57. Z utrwalonego orzecznictwa wynika również, że w przypadku gdy analiza wspólnotowego aktu prawnego wykaże, iż wyznaczono takiemu aktowi dwa cele lub ma on dwie części składowe, a jeden z tych aspektów można zidentyfikować jako główny lub przeważający, podczas gdy drugi jest jedynie pomocniczy, wówczas ten akt prawny należy wydać na jednej podstawie prawnej, tj. na tej podstawie, która wymagana jest z racji głównego lub przeważającego celu lub takiej części składowej¹⁸.

58. W podobnym tonie utrzymane jest orzeczenie Trybunału w kontekście podobnym do niniejszej sprawy, zgodnie z którym jeśli środek ustawodawczy zmierza do osiągnięcia jednego lub kilku celów wspólnej polityki rolnej, określonych w art. 33 WE, musi on zostać przyjęty na podstawie art. 37 WE nawet, w przypadku gdy oprócz stosowania przede wszystkim wobec towarów wymienionych w załączniku do traktatu, o którym mowa w tym artykule, dotyczy on także towarów niewymienionych w tym załączniku¹⁹.

17 — Zobacz podobnie wyroki: z dnia 23 lutego 1988 r. w sprawie 68/86 Zjednoczone Królestwo przeciwko Radzie, Rec. s. 855, pkt 14, z dnia 23 lutego 1988 r. w sprawie 131/86 Zjednoczone Królestwo przeciwko Radzie, Rec. s. 905, pkt 19, z dnia 16 listopada 1989 r. w sprawie C-131/87 Zjednoczone Królestwo przeciwko Radzie, Rec. s. 3743, pkt 28 i z dnia 5 maja 1998 r. w sprawie C-180/96 Zjednoczone Królestwo przeciwko Komisji, Rec. s. I-2265, pkt 133.

18 — Zobacz m.in. wyroki: z dnia 17 marca 1993 r. w sprawie C-155/91 Komisja przeciwko Radzie, Rec. s. I-939, pkt 19 i 21, z dnia 30 stycznia 2001 r. w sprawie C-36/98 Hiszpania przeciwko Radzie, Rec. s. I-779, pkt 59 i z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie C-338/01 Komisja przeciwko Radzie, Rec. s. I-4829, pkt 55.

19 — Zobacz podobnie wyroki: z dnia 16 listopada 1989 r. w sprawie C-11/88 Komisja przeciwko Radzie, Rec. s. 3799, pkt 15 i w sprawie C-180/96 Zjednoczone Królestwo przeciwko Komisji, przywołany w przypisie 17, pkt 133 i 134.

59. W świetle powyższego rozporządzenie nr 2081/92 mogło w sposób ważny zostać przyjęte na podstawie art. 37 WE, gdyż jasne jest, że obejmuje ono przede wszystkim produkty wymienione w załączniku I do traktatu, oraz jedynie ograniczoną liczbę innych produktów, takich jak piwo, które nie zostały wymienione w tym załączniku. Zatem okoliczność, że rozporządzenie odnosi się również do piwa, które nie zostało wymienione w załączniku I do traktatu, moim zdaniem nie podważa prawidłowości wyboru art. 37 WE jako podstawy prawnej, w szczególności ze względu na to, że piwo stanowi produkt, którego produkcja i sprzedaż w sposób oczywisty przyczyniają się do osiągnięcia celów wspólnej polityki rolnej.

60. Uważam zatem, że zarzut nieważności dotyczący podstawy prawnej rozporządzenia nr 2081/92 jest bezpodstawny.

b) Druga część pytania, dotycząca ważności art. 17 rozporządzenia nr 2081/92

61. W drugiej części pytania sąd krajowy zwraca się o udzielenie odpowiedzi, czy art. 17 rozporządzenia nr 2081/92 — na podstawie którego przyjęte zostało rozporządzenie nr 1347/2001 — jest nieważny ze względu na to, że przyspieszona procedura rejestracji na jego podstawie ustanowiona stanowi oczywiste naruszenie zasad przejrzys-

tości i pewności prawa, gdyż nie przyznaje on zainteresowanym podmiotom gospodarczym prawa do wniesienia sprzeciwu.

i) Główne argumenty stron

62. Według rządu niderlandzkiego oraz Bawarii i Bawarii Italia podstawy nieważności przytoczone przez sąd krajowy są dobrze uzasadnione.

63. Bavaria i Bavaria Italia wskazują na różnice pomiędzy art. 17 rozporządzenia nr 2081/92 i art. 2 tego rozporządzenia, który wyraźnie przyznaje uprawnienie do złożenia sprzeciwu w przypadku zwykłej procedury rejestracyjnej. Sformułowanie motywu trzynastego rozporządzenia nr 692/2003 pośrednio przyznaje, że art. 17 rozporządzenia nr 2081/92 jest nieważny. Ponadto ich zdaniem wyrok w sprawie Carl Kühne i in.²⁰ nie znajduje zastosowania w niniejszej sprawie ze względu na to, że w tamtej sprawie zainteresowane osoby trzecie miały możliwość odegrania aktywnej roli w krajowej procedurze, na podstawie której rząd niemiecki przedłożył wniosek o rejestrację.

20 — Wyrok z dnia 6 grudnia 2001 r. w sprawie C-269/99, Rec. s. I-9517.

64. Bayerischer Brauerbund, Komisja i Rada oraz rządy niemiecki, grecki i włoski kwestionują wykładnię zaproponowaną przez sąd krajowy. Co do zasady twierdzą oni, że chociaż art. 17 rozporządzenia nr 2081/92 nie zawiera przepisów, które umożliwiłyby złożenie sprzeciwu zgodnie z art. 7, to jednak pozostaje faktem, że zainteresowane osoby trzecie mogą swobodnie nagłośnić swoje zastrzeżenia wobec władz państw członkowskich, które z kolei mogą zgłosić je komitetowi regulacyjnemu powołanemu na podstawie art. 15 rozporządzenia, co właśnie miało miejsce w niniejszej sprawie. Podkreślają oni także, że główną przyczyną uchylenia art. 17 rozporządzenia nr 2081/92 była okoliczność, że od początku miał on być przepisem tymczasowym i że potrzeba jego stosowania została wyczerpana.

65. Komisja i Rada wskazują, że zgodność art. 17 rozporządzenia nr 2081/92 z prawem została wielokrotnie stwierdzona przez Trybunał oraz że procedura ustanowiona w tym artykule nie prowadzi do badania spełnienia warunków materialnoprawnych bez odpowiedniej staranności, a wręcz przeciwnie — co wynika z niniejszej sprawy. Dodają oni, że motyw trzynasty rozporządzenia nr 692/2003 jedynie wymienia pewne uwagi dotyczące trudności wynikających z braku jakiegokolwiek prawa złożenia sprzeciwu zgodnie z art. 17 rozporządzenia nr 2081/92, natomiast nie podważa on zgodności tego przepisu z prawem.

ii) Ocena

66. Wbrew poglądom rządu niderlandzkiego oraz Bawarii i Bawarii Italia, z wyroku w sprawie *Carl Kühne i in.*²¹ można wnioskować, że procedura uproszczona określona w art. 17 rozporządzenia nr 2081/92 nie została uznana przez Trybunał za sprzeczną z prawem na tej podstawie, że — w przeciwieństwie do procedury zwykłej, wobec której zastosowanie znajduje art. 7 — nie umożliwia ona zainteresowanym osobom trzecim sprzeciwienia się proponowanej rejestracji.

67. W tamtej sprawie Trybunał, choć wspominał, że procedura uproszczona nie zapewnia osobom trzecim prawa złożenia sprzeciwu wobec proponowanej rejestracji, to jednak stwierdził, że stosowanie tej procedury jest zgodne z prawem nawet, w przypadku gdy osoby trzecie zgłosiły na szczeblu krajowym sprzeciw dotyczący przedmiotowego oznaczenia²² W tym kontekście Trybunał potwierdził również, że to właśnie na szczeblu krajowym należy wziąć pod uwagę ewentualne zastrzeżenia osób trzecich, które uważają, że rejestracja lub złożenie wniosku o rejestrację narusza ich prawa²³.

68. W tym względzie, jak stwierdził rząd niemiecki, również zainteresowane podmioty z innych państw członkowskich mogą zgłosić swoje zastrzeżenia właściwym władzom niemieckim — lub swego własnego państwa

²¹ — Przywołany w przypisie 20.

²² — Zobacz podobnie w szczególności pkt 35 i 40 wyroku.

²³ — Zobacz podobnie pkt 41, 57 i 58 wyroku.

członkowskiego — w odniesieniu do rejestracji przedmiotowego ch.o.g., choć zgodność z prawem stosowania uproszczonej procedury, jak to wynika z wyroku w sprawie *Carl Kühne i in.*, nie jest uzależniona od faktycznego skorzystania przez osoby trzecie z tej możliwości²⁴.

wspólnotowego tej okoliczności w preambule aktu zmieniającego ten przepis.

69. Ponadto z informacji przedstawionych Trybunałowi wynika, że Bavaria w rzeczywistości mogła, w ramach procesu legislacyjnego prowadzącego do przyjęcia rozporządzenia nr 1347/2001, poinformować Komisję poprzez władze niderlandzkie o swoim stanowisku oraz przedstawić szczegółowe uwagi w tej kwestii.

71. Wobec powyższego podstawa kwestionowania ważności art. 17 rozporządzenia nr 2081/92 jest nieuzasadniona.

c) Trzecia, czwarta i piąta część pytania, dotycząca ewentualnego braku spełnienia wymogów proceduralnych

70. Natomiast w odniesieniu do uchylenia procedury uproszczonej przez rozporządzenie nr 692/2003 oraz w odniesieniu do motywu trzynastego tego rozporządzenia, w którym mowa jest o tym uchyleniu, zgadzam się z Radą i Komisją, że motyw ten nie stanowi „przyznania” przez prawodawcę wspólnotowego, że uchylana w drodze tego rozporządzenia procedura uproszczona jest niezgodna z prawem. Po pierwsze, motyw ten może być po prostu rozumiany jako przyznanie, że procedura ta wzbudza obawy dotyczące pewności prawa i przejrzystości, co jednak nie znaczy, że jest z tego powodu niezgodna z prawem. Po drugie i w każdym przypadku, zgodność przepisu wspólnotowego prawa wtórnego, takiego jak art. 17 rozporządzenia nr 2081/92, nie jest zależna od możliwego wskazania przez prawodawcę

72. W tych pytaniach, które należy rozpatrywać wspólnie, sąd krajowy zwraca się po pierwsze o wyjaśnienie, czy oznaczenie „Bayerisches Bier” spełnia warunki dla wnioskowania o rejestrację na podstawie procedury uproszczonej określonej w art. 17 rozporządzenia nr 2081/92, a więc, czy w chwili złożenia wniosku o rejestrację przedmiotowe oznaczenie było „prawnie chronione” lub „stało się nazwą zwyczajową w wyniku częstego stosowania” w państwie członkowskim, które złożyło wniosek. Po drugie, sąd odsyłający pyta czy rozporządzenie nr 1347/2001 jest nieważne ze względu na to, że warunki wstępne dla rejestracji ch.o.g. „Bayerisches Bier” nie zostały w odpowiedni sposób uwzględnione ani przez rząd niemiecki, ani przez Komisję, a wniosek o rejestrację nie został złożony we właściwym terminie.

24 — Zobacz pkt 40 wyroku.

i) Główne argumenty stron

73. Rząd niderlandzki oraz Bavaria i Bavaria Italia twierdzą, że nie został spełniony żaden z warunków określonych w art. 17 rozporządzenia nr 2081/92 oraz że rozporządzenie nr 1347/2001 jest nieważne z powodów przedstawionych przez sąd krajowy.

74. W odniesieniu do warunku, że nazwa powinna być „prawnie chroniona”, Bavaria i Bavaria Italia wskazują, że w dacie złożenia wniosku o rejestrację nie było w Niemczech systemu ochrony dotyczącego szczegółowo oznaczeń geograficznych. Podają one, że w tym zakresie ani reguły dotyczące nieuczciwej konkurencji, ani też wspólne znaki towarowe zarejestrowane dla nazwy Bayerischer Brauerbund nie mogą być uważane za stanowiące ochronę prawną w rozumieniu art. 17 rozporządzenia nr 2081/92. To samo odnosi się do dwustronnych umów dotyczących ochrony oznaczeń geograficznych podpisanych pomiędzy Niemcami a Francją (1960 r.), Włochami (1963 r.), Grecją (1964 r.), Szwajcarią (1967 r.) i Hiszpanią (1970 r.)²⁵.

75. W odniesieniu do warunku, aby nazwa „stała się nazwą zwyczajową w wyniku częstego stosowania”, Bavaria i Bavaria Italia twierdzą, że oznaczenie „Bayerisches Bier” nigdy nie oznaczało jakiegokolwiek pojedynczego towaru — wręcz przeciwnie, określa ono wszystkie rodzaje piwa produkowanego w Bawarii, którego rodzaje bardzo różnią się pomiędzy sobą.

76. Bavaria i Bavaria Italia argumentują dalej, że w świetle twierdzeń przytoczonych na poparcie rejestracji i zawartych w nich szero- kich uwag, było jasne, że wniosek o rejestrację pozbawiony był podstaw, a więc weryfikacja podjęta przez rząd niemiecki i Komisję dotycząca spełnienia wymogów wynikających z rozporządzenia nr 2081/92 obarczona była oczywistym błędem. Bavaria i Bavaria Italia twierdzą w tym względzie, że początkowy wniosek zawierał ogólne odniesienie do wszystkich gatunków piwa produkowanych w Bawarii, nie wprowadzając rozróżnienia w odniesieniu do innych gatunków piwa oraz że uzasadnienie podane w rozporządzeniu nr 1347/2001 nie jest odpowiednie.

77. Na koniec Bavaria i Bavaria Italia podają, że poprawki we wniosku o rejestrację, poczynione po upływie terminu określonego w art. 17 rozporządzenia nr 2081/92, mają istotne znaczenie i że wobec tego uzasadnione jest stwierdzenie, że wniosek o rejestrację nie został złożony we właściwym terminie.

25 — Francja: BGBl. 1961 II, s. 23 [konwencja z dnia 8 marca 1960 r., United Nations Treaty Series (UNTS) 1969 II nr 2064, tom 747, s. 2]; Włochy: BGBl. 1965 II, s. 157 [konwencja z dnia 23 lipca 1963 r., United Nations Treaty Series (UNTS) 1967 II nr 1815]; Grecja: BGBl. 1965 II, s. 177 [konwencja z dnia 16 kwietnia 1964 r., United Nations Treaty Series (UNTS) 1972 II nr 564, tom 609, s. 27]; Szwajcaria: BGBl. 1969 II, s. 139 i BGBl. 1965 II, s. 157 (konwencja z dnia 7 marca 1967 r.) i Hiszpania: BGBl. 1972 II, s. 110 [konwencja z dnia 11 września 1970 r., United Nations Treaty Series (UNTS) 1995 II nr 492, tom 992, s. 87].

78. Bayerischer Brauerbund, Komisja, Rada oraz rządy niemiecki, grecki i włoski wyrażają pogląd przeciwny i twierdzą w zasadzie, że warunki określone w art. 17 rozporządzenia nr 2081/92 zostały w niniejszej sprawie spełnione, jeśli mieć na uwadze powyżej wspomniane umowy dwustronne oraz dokumenty przedstawione przez władze niemieckie. Rada i rząd włoski są zdania, że w każdym przypadku do państw członkowskich należy ocena, czy oznaczenie było prawnie chronione lub stało się nazwą zwyczajową w wyniku częstego stosowania. Po drugie, argumenty odnoszące się do badania warunków wstępnych rejestracji ch. o.g. oraz upływu terminu dla złożenia wniosku o rejestrację są pozbawione podstaw, bowiem wniosek był badany z całą niezbędną starannością i złożony w terminie. Komisja wskazuje w tym względzie, że podstawowe elementy opisu produktu wymienione w art. 4 ust. 2 rozporządzenia nr 2081/92 nie były zmieniane.

80. Jeśli chodzi o późniejsze poprawki wprowadzone w początkowym wniosku, o których wspomina sąd krajowy, oraz o wymianę informacji pomiędzy rządem niemieckim a Komisją, które miały miejsce już po upływie sześciomiesięcznego terminu, należy przypomnieć, że Trybunał w sprawie Carl Kühne i in., która również dotyczyła wniosku złożonego przez rząd niemiecki, stwierdził, iż „w przeciwieństwie do art. 5 rozporządzenia nr 2081/92, który wyraźnie stanowi, że w postępowaniu zwykłym do wniosku o rejestrację należy załączyć opis produktu, art. 17 tego rozporządzenia ogranicza się jedynie do wymogu, aby państwa członkowskie poinformowały Komisję, które swoje prawnie chronione nazwy lub w tych państwach, gdzie nie ma systemu ochrony, które stały się nazwami zwyczajowymi w wyniku częstego stosowania chcą zarejestrować”. Trybunał podsumował swe rozważania stwierdzeniem, że w tych okolicznościach art. 17 rozporządzenia nr 2081/92 „nie można interpretować w ten sposób, że wymaga on, aby państwa członkowskie przedstawiły w terminie sześciu miesięcy ostateczną wersję opisu produktu oraz innych istotnych dokumentów, a więc, że jakiegokolwiek zmiany wprowadzone później w początkowo przedłożonym opisie produktu prowadziłyby do zastosowania procedury zwykłej”²⁶.

ii) Ocena

79. W odniesieniu do kwestii dotrzymania sześciomiesięcznego terminu określonego w art. 17 rozporządzenia nr 2081/92, która powinna zostać przede wszystkim zbadana, należy na samym początku zwrócić uwagę, że niesporne jest pomiędzy stronami, iż początkowy wniosek został złożony przez rząd niemiecki do Komisji w dniu 20 stycznia 1994 r., a zatem przed dniem 26 stycznia 1994 r., kiedy to upływał właściwy termin.

81. Tym samym Trybunał stwierdził, że przedmiotowe poprawki²⁷, wprowadzone po upływie sześciomiesięcznego terminu, nie spowodowały, aby zastosowanie procedury uproszczonej było niezgodne z prawem²⁸.

26 — Zobacz wyrok w sprawie Carl Kühne i in., przywołany w przypisie 20, pkt 32.

27 — Przedmiotowe poprawki dotyczyły wniosku o rejestrację jako oznaczenia geograficznego, zamiast nazwy pochodzenia, zmian dotyczących obszaru objętego rejestracją oraz proporcji surowych materiałów, które mogą pochodzić spoza tego obszaru. Zobacz w tej kwestii opinię rzecznika generalnego F.G. Jacoba z dnia 5 kwietnia 2001 r. w tej sprawie, przywołanej w przypisie 20, pkt 40 i 44.

28 — Zobacz pkt 33 i 34 wyroku.

82. W świetle powyższego oraz mając na uwadze stopień precyzji i kompletności, jakiego można realistycznie oczekiwać od państw członkowskich w odniesieniu do początkowego wniosku, który powinien zostać złożony w terminie sześciomiesięcznym określonym w art. 17 rozporządzenia nr 2081/92, nie wydaje się, aby poprawki wprowadzone we wniosku o rejestrację oraz dodatkowe dokumenty i informacje przedłożone przez rząd niemiecki w niniejszej sprawie, dotyczące w szczególności gatunków piwa objętych wnioskiem, w sposób istotny zmieniły przedmiot początkowego wniosku do tego stopnia, aby spowodowało to niezgodność z prawem procedury rejestracyjnej.

83. Należy w szczególności wskazać w tym względzie, że podstawowe elementy specyfikacji produktu, takie jak nazwa i oznaczenie geograficzne „Bayerisches Bier”, opis produktu i określenie obszaru geograficznego pozostały niezmienione w czasie procedury rejestracyjnej.

84. Wyrażam zatem opinię, że wniosek o rejestrację oznaczenia „Bayerisches Bier” nie powinien być uważany za złożony po upływie terminu określonego w art. 17 rozporządzenia nr 2081/92.

85. Dla oceny, czy inne zarzuty, powołane przez sąd krajowy, dotyczące spełnienia warunków proceduralnych procedury upro-

szczonej, są uzasadnione, należy przywołać podział kompetencji i obowiązków w systemie rejestracji ustanowionym na mocy rozporządzenia nr 2081/92 pomiędzy właściwym państwem członkowskim z jednej strony, a Komisją z drugiej strony, jaki przedstawił Trybunał w wyroku w sprawie *Carl Kühne i in.*²⁹.

86. Zgodnie z tym systemem, zarówno w kontekście zwykłej, jak i uproszczonej procedury do państwa członkowskiego należy kontrola, czy wniosek o rejestrację jest uzasadniony w świetle warunków określonych rozporządzeniem nr 2081/92 oraz jeśli uzna ono, że wymogi tego rozporządzenia są spełnione, przekazanie wniosku Komisji. Komisja następnie podejmuje „proste formalne badanie” w celu stwierdzenia, czy warunki te zostały spełnione³⁰.

87. Trybunał stwierdził, że ten system podziału kompetencji przypisać należy w szczególności okoliczności, iż rejestracji dokonuje się przy założeniu, że sprawdzono, iż wypełnione zostały określone warunki, co z kolei wymaga w znacznym stopniu szczególowej wiedzy dotyczącej kwestii właściwych dla danego państwa członkowskiego, które to kwestie mogą zostać lepiej zbadane przez właściwe organy tego państwa³¹.

29 — Przywołany w przypisie 20, pkt 50–54.

30 — Zobacz wyrok przywołany w przypisie 20, pkt 52.

31 — Zobacz pkt 53 tego wyroku.

88. W tym kontekście, w zakresie, w jakim sąd krajowy po pierwsze odnosi się do możliwego braku właściwego zbadania przez rząd niemiecki, czy spełnione zostały warunki rejestracji oznaczenia „Bayerisches Bier”, wystarczy nadmienić, że rozstrzygnięcie co do zgodności wniosku o rejestrację z prawem należy do sądu krajowego³².

89. Po drugie, w odniesieniu do kwestii, czy Komisja w niniejszej sprawie prawidłowo wykonała swoje zadanie zbadania czy spełniono warunki rejestracji, określone w rozporządzeniu nr 2081/92, należy stwierdzić, że zawartość akt sprawy w ogólności nie wskazuje na to, aby Komisja nie wywiązała się ze swego zadania dokonania formalnego zbadania wniosku. Przeciwnie, jak słusznie podkreślają Komisja i Rada, z akt sprawy wynika, że przedmiotowe oznaczenie zostało zarejestrowane dopiero w wyniku długiej, trwającej siedem lat procedury, obejmującej szczegółową dyskusję i badanie, czy w niniejszej sprawie spełnione zostały poszczególne warunki rejestracji. W odniesieniu do tego należy również stwierdzić, że sama preambuła rozporządzenia nr 1347/2001 wskazuje, iż wymagane były dodatkowe informacje dla zapewnienia, że rejestracja oznaczenia „Bayerisches Bier” jest zgodna z art. 2 i 4 rozporządzenia nr 2081/92.

90. Zatem moim zdaniem ogólna krytyka oparta na zarzucie niedostatecznego zbadania wypełnienia wymogów rejestracji wynikają-

cych z art. 17 rozporządzenia nr 2081/92 jest w sposób oczywisty pozbawiona podstaw.

91. Wreszcie w odniesieniu do podniesionej przez sąd krajowy kwestii, czy oznaczenie „Bayerisches Bier” było „prawnie chronione” lub „stało się nazwą zwyczajową w wyniku częstego stosowania” w rozumieniu art. 17 rozporządzenia nr 2081/92 należy przypomnieć, że rozstrzygnięcie w tej kwestii należy do właściwych władz zainteresowanego państwa członkowskiego, na podstawie tego rozstrzygnięcia Komisja prowadzi postępowanie w sprawie rejestracji oznaczenia, za wyjątkiem przypadków, gdy rozstrzygnięcie takie wydaje się być dotknięte oczywistym błędem³³.

92. Tutaj należy zwrócić uwagę, że w niniejszej sprawie w zakresie, w jakim Bavaria i Bavaria Italia utrzymują, że w Niemczech nie istniał specjalny system ochrony prawnej oznaczeń geograficznych czy też przynajmniej system o porównywalnym skutku lub celu, ich argumentacja jest w moim przekonaniu oparta na niewłaściwym rozumieniu lub co najmniej zbyt wąskiej wykładni art. 17 ust. 1 rozporządzenia nr 2081/92. Należy mieć na uwadze, że w czasie, gdy wszedł w życie

32 — Zobacz wyrok przywołany w przypisie 20, pkt 57 i 58.

33 — Zobacz wyrok w sprawie Carl Kühne i in., przywołany w przypisie 20, w szczególności pkt 60.

wspólnotowy system ochrony, ustanowiony rozporządzeniem nr 2081/92, tego rodzaju system ochrony nazw pochodzenia i oznaczeń geograficznych nie istniał w wielu państwach członkowskich, w tym również w Niemczech³⁴. Pojęcia „nazw prawnie chronionych” lub „nazw, które stały się zwyczajowe w wyniku częstego stosowania” nie powinny zatem być interpretowane wąsko, gdyż każda wykładnia musi w rezultacie umożliwiać różnym państwom członkowskim, niezależnie od ich różniących się tradycji prawnych, złożenie wniosku o rejestrację nazw pochodzenia i oznaczeń zgodnie z procedurą uproszczoną.

nazwa ta stała się nazwą zwyczajową w wyniku częstego stosowania, co moim zdaniem jest wnioskowaniem słusznym, czy też w każdym przypadku może być za takie uznane, nie jest bowiem obarczone oczywistym błędem. Należy dodać w tej kwestii, że ochrona prawna i używanie nazwy nie są konieczniami pojęciami wykluczającymi się nawzajem, w szczególności ze względu na to, że używanie nazwy pod rządami niektórych systemów prawnych może nawet stanowić wstępny warunek jej prawnej ochrony.

93. Mając to na uwadze, zgadzam się z rządem niemieckim, że pięć umów dwustronnych w sprawie ochrony oznaczenia „Bayerisches Bier”, o których mowa we wniosku o rejestrację, wystarczy dla ustalenia istnienia ochrony tej nazwy w Niemczech dla celów stosowania procedury uproszczonej.

95. Z powyższego wynika zatem, że Komisja mogła słusznie przyjąć, iż oznaczenie „Bayerisches Bier” spełnia warunki dla zapewnienia rejestracji zgodnie z procedurą uproszczoną ustanowioną w art. 17 rozporządzenia nr 2081/92 jako nazwa prawnie chroniona lub nazwa, która stała się zwyczajową w wyniku częstego stosowania.

94. Ponadto w każdym przypadku wydaje się, że Komisja na podstawie tych umów, w połączeniu z okolicznościami, że wiele etykiet piw zawiera nazwę „Bayerisches Bier” oraz z pewnymi publikacjami przedłożonymi jej przez rząd niemiecki, wywnioskowała, że

96. Z powyższego wynika, że należy stwierdzić, iż zarzuty przytoczone przez sąd krajowy, dotyczące ewentualnego niewypełnienia wymogów proceduralnych dla stosowania procedury uproszczonej zgodnie z art. 17 rozporządzenia nr 2081/92, nie są uzasadnione.

34 — Zobacz wyrok przywołany w przypisie 20, pkt 32, zobacz także w tym kontekście wyrok z dnia 25 października 2005 r. w sprawach połączonych C-465/02 i C-466/02 Niemcy i Dania przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-9115, pkt 98.

d) Szósta i siódma część pytania, dotycząca możliwego niewypełnienia wymogów materialnoprawnych określonych w art. 2 ust. 2 lit. b), art. 3 ust. 1 i 17 ust. 2 rozporządzenia nr 2081/92

w sytuacji gdy żaden szczególny czynnik tego nie uzasadnia, stanowi naruszenie art. 2 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 2081/92. Po drugie, nie istnieje bezpośredni związek pomiędzy jakością, renomą lub inną cechą przedmiotowego piwa, a jego geograficznym pochodzeniem z Bawarii.

97. W tych pytaniach, które należy rozważyć razem, sąd krajowy zwraca się w istocie o wyjaśnienie, czy rejestracja „Bayerisches Bier” jako ch.o.g. może być nieważna w zakresie, w jakim nazwa ta jest w istocie „terminem generycznym” i nie wykazuje „bezpośredniego związku” w rozumieniu wyroku w sprawie Warsteiner Brauerei³⁵ pomiędzy określoną jakością, renomą lub inną cechą produktu a jego konkretnym pochodzeniem (Bawaria), wskutek czego nie spełnia formalnoprawnych wymogów określonych w art. 2 ust. 2 lit. b), art. 3 ust. 1 i 17 ust. 2 rozporządzenia nr 2081/92.

100. Bavaria i Bavaria Italia twierdzą dalej, że rodzajowy charakter oznaczenia „Bayerisches Bier” wynika z szerokiego rozpowszechnienia bawarskiej metody produkcji piwa, opartej na dolnej fermentacji. Jedną z metod wykazania prawdziwości tej tezy jest wskazanie, że wyraz „Bawaria”, czy też jego tłumaczenia na inne języki są używane jako element nazw, znaków towarowych i nazw przedsiębiorstw na całym świecie, w tym w Niemczech, oraz jako synonim piwa w przynajmniej trzech państwach członkowskich (Danii, Szwecji i Finlandii).

i) Główne argumenty stron

98. Zdaniem rządu niderlandzkiego oraz Bawarii i Bawarii Italia, zarzuty nieważności podniesione w tych częściach pytania są słuszne i uzasadnione.

101. Bayerischer Brauerbund, Komisja i Rada oraz rządy niemiecki, grecki i włoski nie zgadzają się z interpretacją zasugerowaną przez sąd krajowy.

99. Bavaria i Bavaria Italia twierdzą po pierwsze, że skoro Bawaria jest krajem, rejestracja ch.o.g. o takiej samej nazwie,

102. W odniesieniu w szczególności do warunków określonych w art. 2 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 2081/92, Komisja twierdzi po pierwsze, że to do państwa członkowskiego

³⁵ — Wyrok z dnia 7 listopada 2000 r. w sprawie C-312/98, Rec. s. I-9187.

należy kontrola, czy zostały one spełnione, natomiast kontrole prowadzone przez Komisję i Radę mają jedynie charakter dodatkowy i ograniczone są do stwierdzenia braku oczywistych błędów.

ii) Ocena

103. W każdym przypadku, jak podają Bayerischer Brauerbund, Komisja, Rada oraz rządy niemiecki i włoski, zgodnie z rozporządzeniem nr 1347/2001 czynnikiem przesądającym o rejestracji „Bayerisches Bier” jako ch.o.g. była nie tyle jakość piwa czy też jego określone cechy, lecz jego renoma. Ponadto jasne jest, że „kraj” odnosi się do państwa członkowskiego lub państwa trzeciego, nie zaś do regionu.

104. Co do rodzajowego charakteru tego terminu, strony te podzielają pogląd, że argumenty przytoczone w postanowieniu odsyłającym nie są w stanie podważyć rozumowania przedstawionego w preambule rozporządzenia nr 1347/2001. Rząd włoski dodaje, że kwestia ta może zostać podniesiona jedynie w trakcie procedury rejestracyjnej oraz że w każdym przypadku Bavaria i Bavaria Italia nie wykazały, aby w chwili złożenia wniosku oznaczenie stało się rodzajowe. Bayerischer Brauerbund twierdzi, że jest to kwestia dotycząca stanu faktycznego, której ocena nie należy do jurysdykcji Trybunału w kontekście wniosku o wydanie orzeczenia prejudycjalnego. Rząd niemiecki dla udowodnienia, że oznaczenie nie ma charakteru rodzajowego, ponownie odwołuje się do umów dwustronnych, o których mowa w punkcie 74 powyżej.

105. Należy na samym początku zwrócić uwagę, że chociaż rejestracja na podstawie procedury uproszczonej wymaga, aby przedmiotowa nazwa wypełniała prawnomaterialne warunki rozporządzenia nr 2081/92, wynikające z definicji pojęcia oznaczenia geograficznego zawartej w art. 2 ust. 2 lit. b) tego rozporządzenia oraz z zakazu rejestracji nazw, które są lub stały się nazwami rodzajowymi, wynikającego z art. 3 ust. 1 i 17 ust. 2 tego rozporządzenia³⁶, i chociaż na Komisji spoczywa obowiązek sprawdzenia przed rejestracją, czy dana nazwa spełnia te wymogi³⁷, to jednak sądowe badanie istoty tych kwestii musi zostać pod niektórymi względami ograniczone.

106. Ograniczenia takie wynikają z jednej strony z faktu, że jak powiedziano powyżej, obowiązek sprawdzenia zgodności z materialnoprawnymi wymogami rozporządzenia nr 2081/92, ciążyący na Komisji, może sam w sobie, w wyniku podziału kompetencji

36 — Zobacz podobnie, m.in. wyrok z dnia 16 marca 1999 r. w sprawach połączonych C-289/96, C-293/96 i C-299/96 Dania, Niemcy i Francja przeciwko Komisji, Rec. s. I-1541, pkt 92.

37 — Zobacz w tym względzie pkt 86 powyżej oraz wyrok w sprawie Dania, Niemcy i Francja przeciwko Komisji, przywołany w przypisie 36, w szczególności pkt 54.

między zainteresowane państwa członkowskie i Komisję, być ograniczony o tyle, o ile weryfikacja taka wymaga szczegółowej wiedzy dotyczącej kwestii, które mogą zostać lepiej zbadane przez właściwe organy tego państwa³⁸.

107. Z drugiej strony rzeczywiście o tyle, o ile obowiązkiem Komisji jest dokonać niezbędnej oceny zgodności z materialnoprawnymi wymogami rejestracji, należy pamiętać, że w zakresie, w jakim jasne jest, że ocena taka może wiązać się ze skomplikowanymi i w znacznym stopniu zmiennymi w zależności od okoliczności faktycznych rozstrzygnięciami — co w szczególności dotyczy pytania, czy dane określenie jest w państwach członkowskich używane jako nazwa rodzajowa — Komisji powinien w istocie przysługiwać pewien zakres swobodnego uznania³⁹.

108. Wobec powyższego nie uważam, aby kwestie podniesione przez sąd krajowy w odniesieniu do materialnoprawnych wymogów rozporządzenia nr 2081/92 powodowały nieważność rejestracji nazwy „Bayerisches Bier” przez rozporządzenie nr 1347/2001.

38 — Zobacz podobnie pkt 85–87 powyżej i wyrok w sprawie Carl Kühne i in., przywołany w przypisie 20, pkt 50–54 oraz 59 i nast.

39 — Zobacz podobnie orzecznictwo z różnych obszarów prawa wspólnotowego, dotyczące wykonywania uprawnień przez instytucje wspólnotowe w sprawach związanych z koniecznością dokonywania skomplikowanych ocen ekonomicznych i/lub społecznych — m.in. wyroki: z dnia 14 stycznia 1997 r. w sprawie C-169/95 Hiszpania przeciwko Komisji, Rec. s. I-135, pkt 34, z dnia 19 listopada 1998 r. w sprawie C-150/94 Zjednoczone Królestwo przeciwko Radzie, Rec. s. I-7235, pkt 49, z dnia 14 grudnia 2000 r. w sprawie C-99/99 Włochy przeciwko Komisji, Rec. s. I-11535, pkt 26, z dnia 12 marca 2002 r. w sprawach połączonych C-27/00 i C-122/00 Omega Air i in., Rec. s. I-2569, pkt 65, z dnia 29 kwietnia 2004 r. w sprawie C-372/97 Włochy przeciwko Komisji, Rec. s. I-3679, pkt 83 i z dnia 12 października 2004 r. w sprawie C-87/00 Nicoli, Zb.Orz. s. I-9397, pkt 37.

109. Co do zgodności z art. 2 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 2081/92, przepis ten wymaga po pierwsze, istnienia bezpośredniego związku pomiędzy specyficzną jakością, uznaniem czy innymi cechami przypisywanymi produktowi, a jego określonym pochodzeniem geograficznym⁴⁰.

110. W tej kwestii, jak wyjaśniły Komisja i Rada, decyzja o rejestracji nazwy „Bayerisches Bier” jako ch.o.g. była, zgodnie z przedstawionym opisem produktu, oparta przede wszystkim na renomie związanej ich zdaniem ogólnie z piwem pochodzącym z Bawarii.

111. Komisja stwierdziła widocznie, że określona renoma piwa produkowanego w Bawarii w chwili rejestracji ma swoje źródło w długoletniej tradycji warzenia piwa w Bawarii a także we wczesnym podjęciu środków zmierzających do zapewnienia określonej jakości produkcji, o czym świadczy na przykład niemieckie Prawo Czystości („Reinheitsgebot”) pochodzące z 1516 r. Moim zdaniem taki wniosek jest uzasadniony.

40 — Zobacz wyrok w sprawie Warsteiner Brauerei, przywołany w przypisie 35, pkt 43 i wyrok z dnia 7 maja 1997 r. w sprawach połączonych od C-321/94 do C-324/94 Pistre i in., Rec. s. I-2343, pkt 35.

112. W zakresie, w jakim sąd krajowy stwierdził również, że obecnie na rynku nie ma produktu o nazwie „Bayerisches Bier”, posiadającego taki bezpośredni związek z miejscem pochodzenia, lecz raczej szeroki wybór piw różnych rodzajów, których wspólną cechą jest to, że zostały one wyprodukowane przez browary w Bawarii, argument ten wydaje się oparty na błędnym pojmowaniu charakteru ch.o.g. oraz na pewnym braku rozróżnienia pomiędzy pojęciami ch.o.g. i znaku towarowego. Dla rejestracji ch.o.g. decydujące znaczenie ma nie to, czy jakość, renomę lub inną cechę określonego gatunku lub marki piwa można przypisać jego pochodzeniu geograficznemu, lecz to, czy istnienie takiego związku można ustalić pomiędzy napojem „piwo” a danym pochodzeniem geograficznym. Podobnie celem ch.o.g. nie jest odróżnienie określonego produktu czy producenta, lecz może ono być używane przez wszystkich producentów i w odniesieniu do wszystkich produktów, w tym przypadku dla wszystkich gatunków piwa, które wywodzą się z danego obszaru geograficznego i które mieszczą się we właściwym opisie produktu.

113. Po drugie, definicja oznaczenia geograficznego określona w art. 2 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 2081/92 wymaga, aby oznaczenie takie zawierało „nazwę regionu, konkretne miejsce lub w wyjątkowych przypadkach nazwę kraju”.

114. Chociaż nadal byłaby możliwa, na zasadzie wyjątku, rejestracja przedmiotowego ch.o.g., nawet gdyby uznać, że Bawaria jest „krajem”, to jednak myślę, że pogląd ten,

popierany przez Bawię i Bawię Italia oraz rząd niderlandzki, należy odrzucić. Bawaria jest *landem*, czyli jedną z części składowych federacyjnego państwa niemieckiego, a zatem skoro jest oczywiste, że Niemcy stanowią kraj, nie można traktować Bawarii również jako „kraju” w rozumieniu art. 2 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 2081/92. Należy zatem stwierdzić, że Bawaria powinna być uważana za „region” w rozumieniu tego przepisu, przy czym należy dodać, że jest to region o szczególnie silnej tożsamości kulturowej i szczególnych tradycjach, wśród których również piwo odgrywa ważną rolę.

115. Zatem z kwestii przywołanych przez sąd krajowy nie wynika, aby rejestracja „Bayerisches Bier” dokonana została z uchybieniem wymogom wynikającym z art. 2 ust. 2 lit. b) rozporządzenia nr 2081/92.

116. Co do zagadnienia, czy oznaczenie „Bayerisches Bier” powinno być uważane za nazwę rodzajową w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 17 ust. 2 rozporządzenia nr 2081/92, należy przypomnieć, że zgodnie z utrwalonym orzecnictwem w ramach oceny rodzajowego charakteru danej nazwy należy „wziąć pod uwagę miejsca wytwarzania danego towaru istniejące zarówno na terytorium państwa, które uzyskało rejestrację danej nazwy, jak i poza nim, konsumpcję tego towaru oraz sposób postrzegania nazwy przez konsumen-

tów w obrębie oraz poza terytorium tego państwa, istnienie przepisów krajowych odnoszących się wprost do tego produktu oraz sposób, w jaki nazwa ta była używana w prawie wspólnotowym”⁴¹.

całości Wspólnoty, czy nazwa ta ma charakter rodzajowy.

117. W odniesieniu, bardziej szczegółowo, do argumentu rozważanego przez sąd krajowy, że przedmiotowe oznaczenie było używane w przeszłości — od XIX wieku — dla określenia konkretnej metody produkcji, opartej na dolnej fermentacji, która została wynaleziona w Bawarii, a następnie rozprzestrzeniła się w całej Europie, należy przede wszystkim zwrócić uwagę, że nawet jeśli rzeczywiście tak było, to podobnie jak w przypadku nazw pierwotnie łączących produkty i określony region, które mogą z czasem stać się nazwami rodzajowymi, może zdarzyć się, że nazwy, które kiedyś były nazwami rodzajowymi, zaczynają ponownie być używane w sensie geograficznego oznaczenia produktu, jak według Komisji stało się w przypadku „Bayerisches Bier” po roku 1940.

119. Chociaż prawdą jest, że — jak podkreśliły Bavaria i Bavaria Italia — pięć państw członkowskich wydaje się wskazywać, że nazwa ta lub jej tłumaczenia mogły stać się nazwami rodzajowymi w danym państwie członkowskim, to jednak Komisja, dokonawszy oceny dowodów jej przedłożonych, stwierdziła, że tylko w Danii terminy „bajersk” i „bajer” zaczynają być używane rodzajowo dla określenia piwa.

120. To stwierdzenie Komisji, z którego wynika, że w jednym państwie członkowskim określenia zbliżone do „Bayerisches Bier” stają się rodzajowe, a które oparte jest na ocenie dowodów i moim zdaniem nie jest obciążone oczywistym błędem, samo w sobie nie wyklucza, aby oznaczenie mogło kwalifikować się do rejestracji na podstawie art. 3 ust. 1 i 17 ust. 2 rozporządzenia nr 2081/92⁴².

118. W tym względzie ponadto, jak wskazała Komisja i co również wynika z motywu piątego rozporządzenia nr 1347/2001, Komisja zaprosiła wszystkie państwa członkowskie do złożenia informacji dotyczących używania nazwy „Bayerisches Bier” lub jej części w celu ustalenia, w odniesieniu do

121. Wydaje się zatem, że czynniki wymienione przez sąd krajowy nie uzasadniają wniosku, iż oznaczenie „Bayerisches Bier”

41 — Zobacz wyrok z dnia 26 lutego 2008 r. w sprawie C-132/05 Komisja przeciwko Niemcom, Zb.Orz. s.I-957, pkt 53 i wyrok w sprawie Niemcy i Dania przeciwko Komisji, przywołany w przypisie 34, pkt 76–99.

42 — Zobacz podobnie wyrok w sprawie Niemcy i Dania przeciwko Komisji, przywołany w przypisie 34, pkt 75–84.

zostało zarejestrowane wbrew zakazowi rejestracji nazw, które są lub stały się nazwami rodzajowymi, wynikającemu z art. 3 ust. 1 i 17 ust. 2 tego rozporządzenia, czy też, że Komisja przekroczyła swoje uprawnienia dyskrecyjne, stwierdzając, że ten warunek rejestracji został spełniony.

i) Główne argumenty stron

124. Zdaniem rządu niderlandzkiego oraz Bawarii i Bawarii Italia odpowiedź na to pytanie powinna być twierdząca.

122. Z powyższego wynika, że podstawy nieważności przedstawione w szóstej i siódmej części pytania są bezzasadne.

125. Bavaria i Bavaria Italia uważają, że pytanie to jest blisko związane z pytaniem drugim, które dotyczy współlistnienia ch.o.g. „Bayerisches Bier” i znaku towarowego „Bavaria”. Twierdzą one, że skoro motyw trzeci rozporządzenia nr 1347/2001 nie dopuszcza możliwości wprowadzenia konsumentów w błąd w rozumieniu art. 14 ust. 3 rozporządzenia nr 2081/92, to należy również odrzucić takie prawdopodobieństwo w kontekście analizy dotyczącej współlistnienia wyżej podanych nazw, a zatem należy dopuścić ich współlistnienie.

e) Ósma część pytania, dotycząca ewentualnego niewypełnienia wymogów materialnoprawnych, określonych w art. 14 ust. 3 rozporządzenia nr 2081/92

126. Bayerischer Brauerbund, Komisja, Rada oraz rządy niemiecki, grecki i włoski twierdzą, że sytuacja, jakiej dotyczy art. 14 ust. 3 rozporządzenia nr 2081/92 nie jest sytuacją „Bayerisches Bier” i „Bawarii”.

123. W tym pytaniu sąd krajowy w istocie zwraca się o odpowiedź, czy należało odmówić rejestracji „Bayerisches Bier” zgodnie z art. 14 ust. 3 rozporządzenia nr 2081/92, gdyż w świetle „renomy i popularności” znaków towarowych Bawarii oraz okresu czasu, przez jaki były one używane, oznaczenie „Bayerisches Bier” mogło „wprowadzić konsumenta w błąd co do prawdziwego pochodzenia produktu”.

127. Komisja i Rada zwracają uwagę na szeroki margines swobodnego uznania przyznany instytucjom na podstawie art. 14 ust. 3

rozporządzenia nr 2081/92. Wraz z rządem niemieckim podkreślają, że na podstawie informacji i dowodów zebranych w toku postępowania oraz biorąc pod uwagę liczbę zarejestrowanych znaków towarowych zawierających słowo „Bavaria” lub podobne określenia, nawet jeśli nie można wykluczyć, że znaki te nabyły charakter odróżniający w drodze długotrwałego i intensywnego używania, to jednak dowody nie były wystarczające, aby stwierdzić, że konsumenci kojarzyliby piwa z napisem na etykiecie „Bavaria” z (przedsiębiorstwami) Bavaria i Bavaria Italia, a nie z niemieckim landem Bawaria, tym bardziej, że w tym czasie w handlu dostępnych było wiele gatunków piwa i innych „bawarskich” produktów. Zatem, na podstawie dostępnych informacji stwierdzono, że rejestracja „Bayerisches Bier” nie będzie powodowała wprowadzenia konsumentów w błąd co do prawdziwej tożsamości produktu.

ii) Ocena

128. Oczywistym celem artykułu 14 ust. 3 rozporządzenia nr 2081/92 jest ochrona znaku towarowego istniejącego w chwili rejestracji, gdyż zakazuje on rejestracji nazw pochodzenia lub oznaczeń geograficznych, w przypadku gdy konsument mógłby zostać wprowadzony w błąd, co do prawdziwej tożsamości produktu. W moim rozumieniu tego przepisu, ma on w ten sposób zapobiegać pomyleniu przez konsumenta produktu posiadającego oznaczenie geograficzne z produktem oznaczonym danym znakiem towarowym.

129. Prawodawca wspólnotowy musi ocenić, czy tak jest rzeczywiście, zgodnie ze sformułowaniem tego przepisu, „biorąc pod uwagę prestiż, jakim się cieszy znak handlowy i stopień jego znajomości oraz okres czasu, w którym był używany”.

130. W niniejszej sprawie z motywu trzeciego rozporządzenia nr 1347/2001 wynika, że Rada i Komisja, uznając istnienie nazwy „Bavaria” jako ważnego znaku towarowego, stwierdziły na podstawie dostępnych faktów i informacji, że rejestracja nazwy „Bayerisches Bier” jako ch.o.g. nie mogła narazić na wprowadzenie konsumenta w błąd co do prawdziwej identyfikacji produktu w odniesieniu do znaku handlowego „Bavaria”.

131. Należy w tym względzie zwrócić uwagę, że ani sąd krajowy, ani strony niniejszego postępowania, w szczególności Bavaria i Bavaria Italia oraz rząd niderlandzki nie przedstawiły żadnych dowodów, z których wynikałoby, w jakim zakresie to ustalenie miałoby być nieprawidłowe.

132. Wystarczy zatem stwierdzić, że jest niesporne, iż nazwa „Bavaria” jest znany i utrwalonym znakiem, który był używany przez długi czas, co podkreśliły Bavaria i Bavaria Italia. Z uwag Komisji i Rady

wynika również, że przy badaniu, czy spełnione zostały warunki określone w art. 14 ust. 3 rozporządzenia nr 2081/92, zwracały one szczególną uwagę na długość i intensywność używania znaku Bavaria oraz na jego odróżniający charakter nabyty poprzez to używanie.

f) Wniosek w odniesieniu do oceny ważności

135. W świetle powyższych rozważań należy stwierdzić, że nie doprowadziły one do żadnych wniosków, które uzasadniałyby stwierdzenie nieważności rozporządzenia nr 1347/2001 czy też rozporządzenia nr 2081/92, na którym jest ono oparte.

133. W świetle powyższego ustalenie, że oznaczenie geograficzne „Bayerisches Bier” i znak towarowy „Bavaria” nie stanowią sytuacji, która ma być objęta art. 14 ust. 3 rozporządzenia nr 2081/92 nie wydaje się być nieprawidłowe lub dokonane przez Komisję i Radę z przekroczeniem ich uprawnień dyskrecyjnych⁴³, biorąc pod uwagę fakt, że im wyższa jest renoma i popularność marki, a więc im silniejszy jest jej charakter odróżniający, tym mniejsze jest prawdopodobieństwo wprowadzenia konsumentów w błąd tak, aby przypisywali oni produkt z danym oznaczeniem geograficznym do tego znaku towarowego.

B — Pytanie drugie

136. W drugim pytaniu, które zostało zadane na wypadek, gdyby Trybunał stwierdził, że pierwsze pytanie jest niedopuszczalne lub bezzasadne, sąd krajowy dąży zasadniczo do ustalenia, jakie skutki może mieć rejestracja „Bayerisches Bier” jako ch.o.g. dla istniejących wcześniej znaków towarowych zawierających wyraz „Bavaria”. W szczególności zmierza on do wyjaśnienia, czy rozporządzenie nr 1347/2001 należy interpretować w ten sposób, że rejestracja nie może wywierać niekorzystnych skutków dla ważności i używania tych znaków towarowych.

134. Z powyższego wynika, że zarzut nieważności dotyczący możliwego niewypełnienia wymogów zawartych w art. 14 ust. 3 rozporządzenia nr 2081/92 musi zostać uznany za bezzasadny.

1. Główne argumenty stron

137. Bavaria i Bavaria Italia są zdania, że współistnienie ch.o.g. „Bayerisches Bier” i wcześniej istniejących znaków zawierających

43 — Zobacz w tej kwestii pkt 106 i 107 powyżej.

wyraz „Bavaria” jest w sposób wyraźny dozwolone i wiążące dla sądów krajowych, poprzez motyw czwarty rozporządzenia nr 1347/2001. W każdym przypadku, z motywów trzeciego i czwartego tego rozporządzenia wynika, że warunki określone w art. 14 ust. 2 są spełnione.

krajowego należy stosowanie art. 14 ust. 2 rozporządzenia nr 2081/92, nie można w sposób rozsądny utrzymywać, że ustalenie dokonane przez prawodawcę wspólnotowego nie pozostaje w mocy w stosunku do Wspólnoty jak i do państw członkowskich. W każdym przypadku sądy krajowe mogą stosować art. 14 ust. 2 jedynie w odniesieniu do okresu po rejestracji.

138. Podkreślają one, przede wszystkim, że przedmiotowe znaki towarowe funkcjonowały jeszcze przed rejestracją ch.o.g., podobnie jak słowo „Bavaria” w nazwie przedsiębiorstwa. Po drugie, ważność i dobra wiara w przypadku tych znaków towarowych, podobnie jak nieistnienie ryzyka wprowadzenia w błąd, zostały potwierdzone opiniami wielu reprezentantów podczas prac przygotowawczych przed przyjęciem rozporządzenia nr 1347/2001, wyrażonymi w kilku dokumentach oraz w motywie czwartym tego rozporządzenia, a także przez ciągle odwołania do Niderlandów jako kraju pochodzenia piwa opatrzonego powyższymi znakami i oznaczeniami.

140. Tym samym jest sprzeczne z systematyką rozporządzenia nr 2081/92, aby oznaczenie „Bayerisches Bier” było chronione jako ch.o.g., gdyż Komisja i Rada nie stwierdziły istnienia konfliktu z zarejestrowanymi znakami towarowymi „Bavarii”, podczas gdy sądy krajowe stwierdzałyby istnienie takiego konfliktu, ochrona udzielana byłaby „Bayerisches Bier” ze szkodą dla znaków „Bavarii”.

139. Rząd niderlandzki popiera zdanie Bavarii i Bavarii Italia oraz twierdzi, że w czasie trwania całej procedury rejestracyjnej Komisja i rząd niemiecki opowiadały się za współistnieniem zarejestrowanych znaków towarowych „Bavarii” i ch.o.g. „Bayerisches Bier” i znalazło to swoje odzwierciedlenie zarówno w protokole załączonym do akt sprawy, jak i w motywie czwartym rozporządzenia nr 1347/2001. Nawet jeśli do sądu

141. Bayerischer Brauerbund i Komisja oraz rządy czeski, niemiecki, grecki i włoski wskazują natomiast, że w każdym przypadku to do sądu krajowego należy ocena, czy spełnione zostały warunki określone w art. 14 ust. 2 rozporządzenia nr 2081/92 a więc, czy możliwe jest dalsze korzystanie ze znaków towarowych Bavarii.

142. Rząd czeski stwierdza, że art. 14 ust. 2 i 3 rozporządzenia nr 2081/92 mają różne cele, których nie należy łączyć. Zgodność z art. 14 ust. 3 należy oceniać przed rejestracją, natomiast art. 14 ust. 2 dotyczy używania znaku towarowego po rejestracji, a zatem może prowadzić do wydania przez sąd krajowy zakazu używania wcześniejszego znaku towarowego.

143. Według Komisji rozporządzenie nr 1347/2001 nie przedstawia żadnego określonego stanowiska w odniesieniu do współistnienia ch.o.g. „Bayerisches Bier” ze znakami towarowymi zawierającymi wyraz „Bavaria”. Zdaniem rządu greckiego motywy tego rozporządzenia stanowią dowód, że konsumenci nie zostaną wprowadzeni w błąd.

144. Bayerischer Brauerbund twierdzi, że motyw trzeci rozporządzenia nr 1347/2001 odnosi się jedynie do art. 14 ust. 3 rozporządzenia nr 2081/92 i nie może być stosowany do art. 14 ust. 2. Bayerisches Brauerbund utrzymuje, że warunki określone w art. 14 ust. 2 nie są spełnione w niniejszej sprawie, w zakresie, w jakim, po pierwsze, przedmiotowe znaki mogą wprowadzić konsumenta w błąd co do geograficznego pochodzenia przedmiotowego piwa i, po drugie, znaki te nie zostały zarejestrowane w dobrej wierze, gdyż są one sprzeczne z krajowymi i międzynarodowymi przepisami mającymi zastosowanie w państwie rejestracji znaku w chwili złożenia wniosku o rejestrację.

2. Ocena

145. Jak wynika z postanowienia odsyłającego i uwag przedstawionych przez między innymi Bawarię i Bawarię Italia, pytanie to, dotyczące zagadnienia, czy rejestracja „Bayerisches Bier” jako ch.o.g. przez rozporządzenie nr 1347/2001 może wpływać na ważność lub używanie wcześniej istniejących znaków zawierających wyraz „Bavaria”, zostało zadane w szczególności w odniesieniu do motywów trzeciego i czwartego tego rozporządzenia.

146. Należy więc na samym początku zwrócić uwagę, że preambuła aktu wspólnotowego ma na celu opis motywacji i zamiarów przyswiecających prawodawcy wspólnotowemu przy przyjmowaniu tego aktu. Tak rozumiane, motywy aktu wspólnotowego mogą służyć Trybunałowi, w zakresie, w jakim opisują one powody przyjęcia tego aktu, jako podstawa oceny ważności przedmiotowego aktu⁴⁴, albo też ze względu na to, że obrazują cele i zadania aktu prawnego, mogą być brane pod uwagę przy wykładni przepisów operacyjnych tego aktu⁴⁵.

44 — Zobacz np. wyroki: z dnia 22 stycznia 1986 r. w sprawie 250/84 Eridania i in., Rec. s. 117, pkt 379, z dnia 19 września 2002 r. w sprawie C-336/00 Martin Huber, Rec. s. I-7699, pkt 35, i z dnia 9 września 2004 r. w sprawie C-304/01 Hiszpania przeciwko Komisji, Zb.Orz. s. I-7655, pkt 50.

45 — Zobacz np. wyroki: z dnia 20 września 2001 r. w sprawie C-184/99 Grzelczyk, Rec. s. I-6193, pkt 44 i z dnia 16 października 2007 r. w sprawie C-411/05 Palacios de la Villa, Zb.Orz. s. I-8531, pkt 42 i 44.

147. Motywy wspólnotowego aktu prawnego aktu nie mają natomiast mocy wiążącej same w sobie niezależnie od przepisów operacyjnych tego aktu ⁴⁶.

148. Zatem w niniejszej sprawie nie można bezpośrednio powołać się na motywy trzeci i czwarty rozporządzenia nr 1347/2001 jako podstawę współlistnienia znaków zawierających wyraz „Bavaria” i ch.o.g. „Bayerisches Bier”.

149. Skutki prawne, z jakimi wiąże się akt rejestracji ch.o.g., taki jak rozporządzenie nr 1347/2001 w niniejszej sprawie, określa raczej rozporządzenie nr 2081/92, na którym oparta jest ta rejestracja ⁴⁷. Czy oraz w jakim zakresie, rejestracja „Bayerisches Bier” jako ch.o.g. przez rozporządzenie nr 1347/2001 może mieć wpływ na ważność i używanie wcześniej istniejących znaków towarowych „Bavarii”, należy zatem oceniać przez odniesienie do art. 14 rozporządzenia nr 2081/92, który szczegółowo normuje stosunek pomiędzy nazwami zarejestrowanymi na podstawie tego rozporządzenia a znakami towarowymi.

150. W tym względzie, jak słusznie zauważyły niektóre ze stron niniejszego postępowania, każdy z przepisów art. 14 ust. 2 i 3 rozporządzenia nr 2081/92 ma inne cele i funkcje w utrzymaniu równowagi pomiędzy ochroną oznaczeń geograficznych i nazw pochodzenia z jednej strony, a prawami do znaków towarowych z drugiej strony, której utrzymanie jest celem rozporządzenia.

151. Co do art. 14 ust. 3 rozporządzenia, przepis ten zapewnia, jak wspomniano powyżej, ochronę wcześniej istniejących znaków towarowych poprzez to, że zapobiega rejestracji oznaczeń i nazw pochodzenia, których używanie mogłoby prowadzić do prawdopodobieństwa pomyłki z wcześniej istniejącym znakiem towarowym ⁴⁸.

152. Artykuł 14 ust. 3 rozporządzenia nr 2081/92, jeśli jest prawidłowo stosowany przez prawodawcę wspólnotowego, przeciwdziała zatem rejestracji oznaczeń i nazw pochodzenia, które mogłyby spowodować pomyłkę z istniejącym znakiem towarowym w szczególnym rozumieniu tego przepisu,

46 — Zobacz podobnie np. wyrok z dnia 19 listopada 1998 r. w sprawie C-162/97 Nilsson i in., Rec. s. I-7477, pkt 54.

47 — Okoliczność, że sąd krajowy w tym pytaniu przywołał tylko rozporządzenie nr 1347/2001 nie stoi na przeszkodzie wzięciu przez Trybunał pod uwagę również rozporządzenia nr 2081/92: zobacz podobnie m.in. wyroki: z dnia 2 lutego 1994 r. w sprawie C-315/92 Verband Sozialer Wettbewerb („Clinique”), Rec. s. I-317, pkt 7 i z dnia 7 lipca 2005 r. w sprawie C-153/03 Weide, Zb.Orz. s. I-6017, pkt 25.

48 — Zobacz pkt 128 i 129 powyżej.

jednakże nie wyklucza możliwości, że ten wcześniej istniejący znak towarowy może pozostawać w konflikcie z zarejestrowaną nazwą w rozumieniu art. 13 rozporządzenia nr 2081/92.

oznaczenie geograficzne „Bayerisches Bier” może współistnieć ze znakami towarowymi zawierającymi wyraz „Bavaria”.

153. Ten „test zgodności”, oparty na prawdopodobieństwie wprowadzenia w błąd, określony w art. 14 ust. 3 rozporządzenia, nie obejmuje wszystkich sytuacji, w których, zgodnie z zakresem ochrony, jaką zapewnia art. 13 rozporządzenia, znaki towarowe mogą naruszać prawa do nazw zarejestrowanych na podstawie tego rozporządzenia. Na przykład jest oczywiście możliwa aluzja do chronionej nazwy pochodzenia w rozumieniu art. 13 ust. 1 lit. b) rozporządzenia nr 2081/92, w sytuacji gdy nie istnieje prawdopodobieństwo wprowadzenia w błąd co do rozpatrywanych produktów, i to nawet wówczas, gdy ochrona wynikająca z prawa wspólnotowego nie rozciąga się na te części nazwy, które przywoływane są w kwestionowanym wyrażeniu lub wyrażeniach⁴⁹.

154. Z powyższego wynika, że ustalenie dokonane przez prawodawcę wspólnotowego w niniejszej sprawie, o którym mowa w motywie trzecim rozporządzenia nr 1347/2001, że warunek rejestracji ustanowiony w art. 14 ust. 3 jest spełniony, nie może zostać uznane za wiążące rozstrzygnięcie, że

155. Zasada współistnienia zawarta jest natomiast w art. 14 ust. 2 rozporządzenia nr 2081/92, który określa warunki konieczne, aby wcześniej istniejący znak towarowy, nawet w przypadkach gdy używanie tego znaku odpowiada jednej z sytuacji objętych zakresem art. 13 rozporządzenia⁵⁰ — mógł być używany nadal, niezależnie od rejestracji nazwy pochodzenia lub oznaczenia.

156. Jak jasno wynika ze sformułowania tego przepisu, dopuszcza on dalsze używanie znaku towarowego, który jest sprzeczny z ch. o.g. lub nazwą pochodzenia w rozumieniu art. 13 rozporządzenia nr 2081/92 jedynie, pod warunkiem że po pierwsze, ten znak towarowy został zarejestrowany w dobrej wierze przed datą złożenia wniosku o rejestrację nazwy pochodzenia lub oznaczenia geograficznego i po drugie, że nie ma podstaw dla unieważnienia lub wycofania znaku towarowego zgodnie z art. 3 ust. 1 lit. c) i g) oraz art. 12 ust. 2 lit. b) dyrektywy o znakach towarowych.

49 — Zobacz wyrok w sprawie Gorgonzola, przywołany w przypisie 12, pkt 26.

50 — Jeśli tak nie jest, to z punktu widzenia ochrony, jaką zapewnia rozporządzenie nr 2081/92, a priori nie istnieje konflikt pomiędzy zarejestrowaną nazwą a przedmiotowym znakiem towarowym.

157. Innymi słowy, w tych ograniczonych okolicznościach, a więc gdy wcześniejszy znak towarowy nie został zarejestrowany w dobrej wierze — jest to sytuacja, w której, zgodnie z wyrokiem w sprawie Gorgonzola, włącza się pytanie, czy przedmiotowy znak towarowy został zarejestrowany zgodnie z przepisami prawa, zarówno krajowego, jak i międzynarodowego, obowiązującymi w czasie złożenia wniosku o rejestrację — czy też, nawet jeśli został on zarejestrowany w dobrej wierze, czy znak ten może zostać unieważniony lub wycofany na podstawie szczegółowych właściwych przepisów dyrektywy o znakach towarowych, ochrona zarejestrowanej nazwy pochodzenia lub oznaczenia geograficznego przeważa nad wcześniej istniejącym znakiem towarowym⁵¹.

158. W tym względzie należy zwrócić uwagę, że Trybunał jasno stwierdził już w sprawie Gorgonzola, że do sądu krajowego należy ocena, czy przedmiotowy znak towarowy został zarejestrowany w dobrej wierze oraz czy nie podlega unieważnieniu lub wycofaniu na podstawie przepisów dyrektywy o znakach towarowych⁵².

159. Oznacza to, że ustalenie w tej kwestii nie należy do zadań prawodawcy wspólnotowego

przy rejestracji nazwy pochodzenia lub oznaczenia geograficznego na podstawie rozporządzenia nr 2081/92.

160. Z powyższych rozważań jasno wynika, że stwierdzając w motywie czwartym rozporządzenia nr 2081/92, iż używanie pewnych znaków towarowych takich, jak „Bavaria” może być kontynuowane niezależnie od rejestracji oznaczenia geograficznego „Bayerisches Bier”, dopóki spełniają one warunki określone w art. 14 ust. 2 rozporządzenia nr 2081/92, prawodawca wspólnotowy jedynie ponownie opisał sytuację prawną, która w każdym przypadku wynika z tego artykułu.

161. Proponuję zatem, aby Trybunał udzielił na drugie pytanie odpowiedzi, że rozporządzeniem nr 1347/2001 w związku z rozporządzeniem nr 2081/92 należy interpretować w ten sposób, iż rejestracja „Bayerisches Bier” jako ch.o.g. nie ma wpływu na ważność i używanie istniejących znaków towarowych osób trzecich, w których występuje słowo „Bavaria”, jednakże pod warunkiem że znaki te zostały zarejestrowane w dobrej wierze i nie podlegają unieważnieniu lub wycofaniu na podstawie dyrektywy o znakach towarowych, zgodnie z art. 14 ust. 2 rozporządzenia nr 2081/92, przy czym rozstrzygnięcie w tej materii należy do sądu krajowego.

51 — Zobacz wyrok w sprawie Gorgonzola, przywołany w przypisie 12, pkt 35 i 37.

52 — Zobacz wyrok w sprawie Gorgonzola, przywołany w przypisie 12, odpowiednio pkt 36 i 42.

V — Wnioski

162. Uważam zatem, że Trybunał powinien na przedłożone pytania udzielić następującej odpowiedzi:

- 1) Ocena przedstawionych pytań nie wykazała elementów, które mogą wpłynąć na ważność rozporządzenia Rady (WE) nr 1347/2001 z dnia 28 czerwca 2001 r. uzupełniającego Załącznik do rozporządzenia Komisji (WE) nr 1107/96 w sprawie rejestracji oznaczeń geograficznych i nazw pochodzenia zgodnie z procedurą określoną w art. 17 rozporządzenia Rady (EWG) nr 2081/92 lub rozporządzenia Rady (EWG) nr 2081/92 z dnia 14 lipca 1992 r. w sprawie ochrony oznaczeń geograficznych i nazw pochodzenia produktów rolnych i środków spożywczych, na którym jest ono oparte.
- 2) Rozporządzenie nr 1347/2001 w związku z rozporządzeniem nr 2081/92 należy interpretować w ten sposób, iż rejestracja „Bayerisches Bier” jako ch.o.g. nie ma wpływu na ważność i używanie istniejących znaków towarowych osób trzecich, w których występuje słowo „Bavaria”, jednakże pod warunkiem że znaki te zostały zarejestrowane w dobrej wierze i nie podlegają unieważnieniu lub wycofaniu na podstawie dyrektywy Rady 89/104/EWG z dnia 21 grudnia 1988 r. o znakach towarowych, zgodnie z art. 14 ust. 2 rozporządzenia nr 2081/92, przy czym rozstrzygnięcie w tej materii należy do sądu krajowego.